

3/2011

ZPRAVODAJ O VODĚ

Povodí Moravy: příběh starý 45 let

Jak se nám daří **čistit drobné vodní toky**

Pláže Brněnské přehrady opět plné lidí

**POVODÍ
MORAVY**
www.pmo.cz

45^{LET}
1966–2011

Obsah

Úvodní slovo generálního ředitele	3
Povodí Moravy v proudu 45 let	4
Rozhovor: Dostali jsme vynadáno, že jsme spáchali povodně	6
Zamyšlení nad existencí Povodí Moravy	7
Jak jsme obnovovali Baťův kanál	8
Pohled sousedů: Jak slaví jiná Povodí?	10
Rozhovor s ředitelem správy povodí Antonínem Tůmou	11
Evropské projekty: první úspěchy a další plány	12
Představujeme provoz Blansko	15
Výstražné cedule lemují nebezpečné jezy	16
Anketa: Jak Povodí Moravy ovlivnilo můj život?	17
Aktuality ze závodu Horní Morava	18
Aktuality ze závodu Střední Morava	20
Aktuality ze závodu Dyje	22
Čistíme drobné vodní toky po Zemědělské vodohospodářské správě	23
Reportáž z 34. Vodohospodářských her	25
Komiks: Jak hrázný šikula zachránil Brňany	26

4

8

12

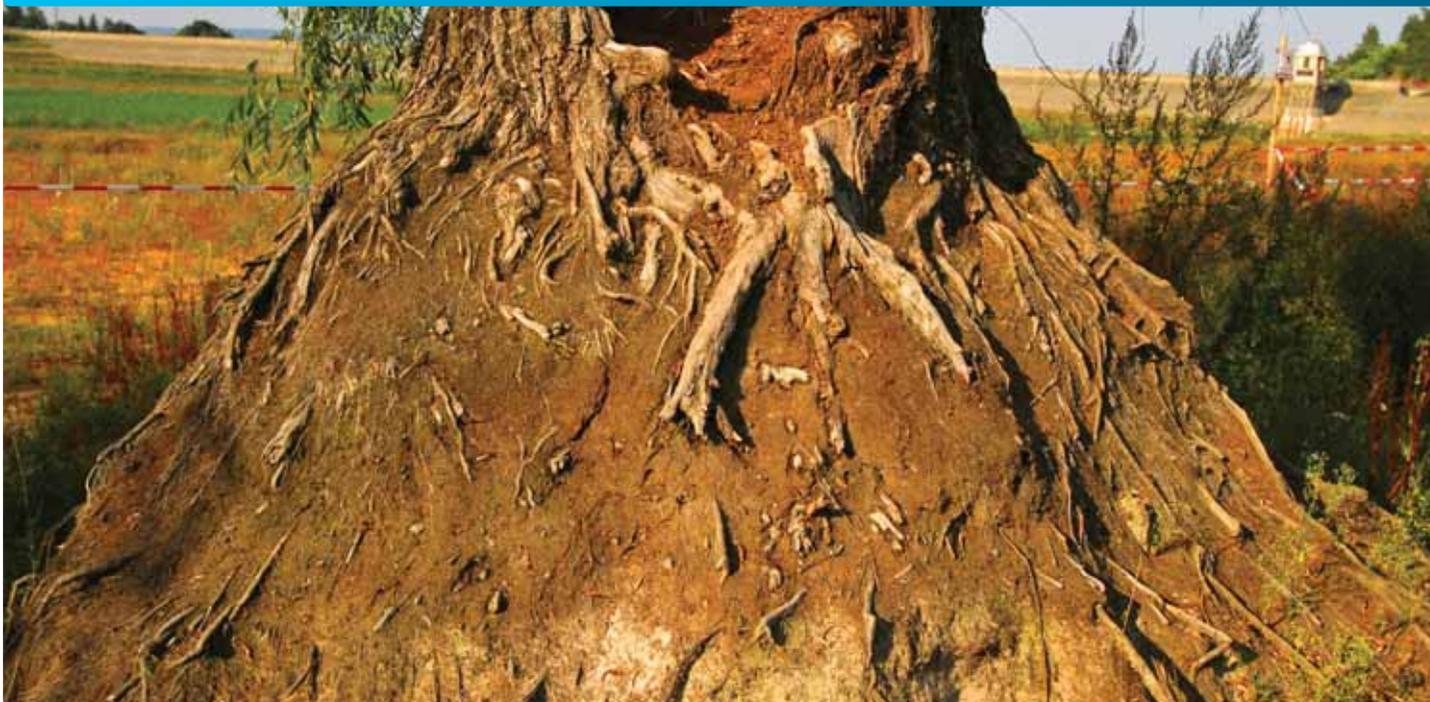

22

26

Zpravodaj vydává: Povodí Moravy, s. p., Dřevařská 11, 601 75 Brno, IČ: 70890013
 email: info@pmo.cz, www.pmo.cz
 Registrováno: MK ČR ev. č. MK ČR E 15897, ISSN 1803-666X
 Redakční rada: Ing. Jiří Macík, Bc. Veronika Slámová, Ing. Michaela Juříčková, Ivana Frýbortová
 Grafické zpracování: Pavel Had TVM Produkce
 Náklad: 1 000 ks, vychází čtvrtletně, rozšiřováno zdarma, vydáno v Brně, říjen 2011

45 let Povodí Moravy: podnik musí být moudrým rádčem i odvážným inovátorem

Vážené kolegyně a kolegové, milí čtenáři,

když jsem přemýšlel nad tím, zda a jakým způsobem připomenout pětáctýřicetiletou historii našeho podniku, na chvíli jsem se zastavil a přemýšlel. Vzpomněl jsem si na dobu, kdy jsem nastoupil do Povodí Moravy, vybavily se mi první dny, nové zážitky, tváře... vše co je pro mě dnes realitou všedního dne.

Stejně jako člověk, i náš podnik procházel a prochází různými stádii vývoje. Z uplakaného dítěte vyrostl rychle pubertální chlapec, kterého megalomanišší rodiče utvrzovali v jeho genialitě. Bouřlivé období vystřídala etapa starostlivého rodiče, který musel své „potomky“ bránit před nepřízní osudu a přírodních sil. Ani to ho však nezlomilo. Do svého zlatého středního věku vstoupil jako zralý, zkušený a přesto pokorný.

Avšak ani pětáctýřicáté výročí neznamená, že se čas zastaví, aby se oslavenec mohl nehybně dívat na svoji minulost. Naopak. Je jeho povinností, aby se stal moudrým rádčem a zároveň rozhodným inovátorem. Jen tak totiž jeho zrození

a existence měly smysl. Toto číslo zpravodaje má za cíl připomenout nejen naši bohatou historii. Má být obrazem toho, jak jednotlivé etapy v kronice vnímali lidé, kteří byli jejich aktéry a jak je vnímají dnes. Připomeneme si nejen naše začátky, jako byly stavby jednotlivých vodních děl, boje o Nové Mlýny, nákup prvních počítačů, obnovu Baťova kanálu, modernizaci dispečinku, povodně v roce 1997. Přál bych si, abychom i z těchto vzpomínek, které pro mnohé z vás znamenají měsíce a roky života, dokázali vzít ty opěrné body, od kterých se dobře odrazíme a posuneme zase o krok vpřed.

Jsem velmi rád, že i toto bilanční číslo obsahuje mnoho aktuálních zpráv. Dnes nám mohou připadat běžné. Za několik let nám však budou připadat v mnohém neuvěřitelné.

Jednotlivé závody velmi rychle a s úspěchem začaly dávat do pořádku drobné vodní toky, převzaté po Zemědělské vodohospodářské správě. Projekty přeshraniční spolupráce s Rakušany a Slováky, které jsme před lety iniciovali, dnes sklízí úspěchy a začínají plnit svoji funkci. Naši vodo-

hospodářští dispečeři dokázali zvládnout dvousetletou povodeň na vodním díle Fryšták a transformovali tak tuto přívalovou vlnu na dvouletou neškodnou vodu. Díky vybudované protipovodňové ochraně nehrozily prudké přívalové srážky Šumperksko a díky vypuštěné luhačovické nádrži byla zachycena významná přívalová srážka.

Abychom nehovořili jen o práci. Na 34. Vodohospodářských hrách naši fotbalisté porazili 15 konkurenčních týmů a obsadili zlatou příčku. Celkově tak delegace Povodí Moravy skončila na šestém místě.

Ing. Radim Světlík
generální ředitel

Povodí Moravy v proudu 45 let aneb Jak to tenkrát bylo?

Povodí Moravy slaví 45. výročí. Poskládali jsme příběh podniku ze vzpomínek tří lidí, kteří jej dlouhou dobu utvářeli.

Nejspíš lze konstatovat, že před 45 lety vzniklo v Čechách a na Moravě Ředitelství vodních toků se šesti základními organizačními jednotkami, mezi nimiž byla i Správa povodí Moravy, předchůdce dnešního státního podniku Povodí Moravy. Podnik s tímto názvem však vznikl až k 1. lednu 1969. Co se tu změnilo za posledních 45 let?

Přímým účastníkem vzniku organizace byl ing. Pavel Rotschein, který se s námi o malé srovnání podělil. „Nastoupil jsem v roce 1966. V místech dnešního sídla byla stará ohrada s nepřívětivými baráky skladů a na místě dnešního parkoviště stál staříčkový pavlačový barák“, popisuje počátky svého dlouholetého působení v Povodí Moravy.

Velmi zajímavé je podle něj srovnání dnešní a tehdejší techniky. „Rozmnožovací přístroje byly v podniku dva a ostře sledované,“ říká s tím, že kvůli možnému zneužití pro pořizování protistátních tiskovin se na noc ukládaly do zvláštních beden pod zámek. Kopie se tehdy pořizovaly výhradně přes kopíraky na psacích strojích. Na služební cesty se jezdilo pouze auty s řidičem, přičemž na ředitelství v Brně byla tehdy jedna ředitelská Volha, jedna osobní Poběda, dosluhující Tatraplán a terénní GAZ. Ucpaná dálnice do Prahy nikoho netrápila, protože se teprve začínala stavět. „Do Prahy jsme ale mohli služebně létat vrtulovými IL 14, když cesta trvala asi tak dlouho,

jako dnes autobusem,“ popisuje Pavel Rotschein dnes jen stěží představitelnou možnost. Humorné je i tehdejší vykazování takzvaného pochůzného 40 haléřů za kilometr. „Bylo zajímavé, kolik toho někteří pracovníci za den nachodili,“ doplňuje s úsměvem.

Slovo ekologie s jeho dnes nesčetnými aplikacemi bylo téměř neznámé. „Dnešní ekologové buďto ještě nebyli na světě nebo si hráli na horníky v uhláku, když jsme navrhovali ‚úpravy toků blízké přírodě‘ pod heslem nejlepší úprava je žádná úprava,“ souhlasí bývalý technický ředitel ing. Václav Košacký. Tvrdá betonová opevnění se nahrazovala kamennou rovnatinou, oživenou vrbovým i olšovým klestem nebo vrbovým pokryvem s olšovými řízkami či sazenicemi. Balvanité skluzy se podařilo okoukat od imperialistů z Rakouska zhruba někdy v roce 1975, jakož i rybochody těžké konstrukce, popisuje s tím, že zaměstnanci Povodí byli tehdy ochránci přírodních hodnot bez vznešeného ekologického přídomku a bez dotací v dnes četných občanských sdruženích. Těchto spolků si údajně nejvíce nejen na podniku užili po povodních v červenci 1997, kdy byly podle pamětníků nejvýkonnější brzdou při odstraňování povodňových škod. „Dnes se už ale máme rádi, zejména proto, že někteří z nich už totiž pochopili, že svět není jen zelený a hlavně proto, že Evropa by nedala jinak dotace,“ uzavírá Václav Košacký.

Ing. Pavel Bíza, který u podniku pracuje 27 let, vidí hlavní změny ve způsobu práce především díky technice, jako jsou počíta-

če nebo mobilní telefony. „Vše se může dokončit rychleji, protože dnes není problém získat informace takřka okamžitě a rovněž konzultovat se svými kolegy,“ míní. Mezi příjemné vzpomínky na úspěšné mezinárodní projekty řadí například spolupráci s Dánským hydraulickým institutem na konci minulého století nebo výzkumný projekt HarmoniRib na začátku století tohoto. „A pokud bych dnes udělal něco jinak? Jedna věc se mi vybaví, určitě bych dnes couval na parkovišti hotelu v dánském Birkerodu

Základní fakta o Povodí Moravy (k 31.12. 2010):

délka vodních toků: 3 867 km

počet jezů: 189

celkový objem nádrží: 431 599 mil. m³

vodárenských nádrží: 14

území, chráněné před povodněmi: 680 km²

délka ochranných hrází: 340,6 km

se služebním vozem opatrněji,“ dodává Pavel Bíza. „V dřívějších dobách se při každé příležitosti užívala slova socialismus, socialistický,“ vrací se zpět v čase Pavel Rotschein. Pro dobré porozumění těmto výrazům bylo tedy třeba navštěvovat pravidelná politická školení, povinná i pro nestraníky. „Já jsem po celou dobu své působnosti u podniku pracoval v útvaru vodohospodářského rozvoje, kde jsme psali posudky z hlediska Státního

1972: dokončená stavba VD Hubenov

1989: slavnostní otevření VD nové Mlýny

2007: základní kámen poldru Žichlínek

vodohospodářského plánu a snažili se o zpracování vodohospodářské bilance," popisuje. Srovnání je teď neuvěřitelné. V prvních letech působnosti Povodí se tu ročně zpracovalo celkem 600 až 800 posudků, v roce 2010 jich už bylo téměř 20 000. Žádány byly i různé odhady vývoje spotřeby vody, která stále narůstala a vyvolávala požadavky na stavby údolních nádrží. Prognózy tehdy počítaly s odběrem povrchové vody v povodí Moravy asi 800 až 900 miliónů m³ v roce 2000. Ve skutečnosti bylo v roce 1989 odebráno 400 miliónů m³ a o dvacet let později, v roce 2010, téměř čtyřikrát méně. „V roce 1966 jsem si vydělal ročně 31 tisíc Kč, koupil si motorku Pionýra a když jsem manželku vyvezl na první výlet vlastním vozidlem na Mohylu míru, tankovali jsme třílitrovou nádrž za 6,60 Kč," zůstal ještě u čísel. Z několika uvedených vzpomínek by se moh-

lo zdát, že vše bylo úplně jiné. „Nenechme se však mýlit a ještě chvilku vzpomínejme," vybízí dále Pavel Rotschein. Voda v tocích povodí Moravy tekla od pramenů k ústí, při jarním tání vznikaly ledové bariéry na známých místech, na Rokytné, Loučce, ve Štěpánovicích i jinde, stejně jako dnes. Povodně a všechny jiné mimořádné události vznikaly nejčastěji ve dnech pracovního klidu a tehdy, když odpovědní pracovníci byli na dovolené, stejně jako dnes. Vody bylo moc při povodních a málo v době sucha. Lesklé hladiny potoků, řek, rybníků i nádrží zkrášlovaly moravskou krajinu a proudící voda jí dodávala život. Tehdy, jako dnes.

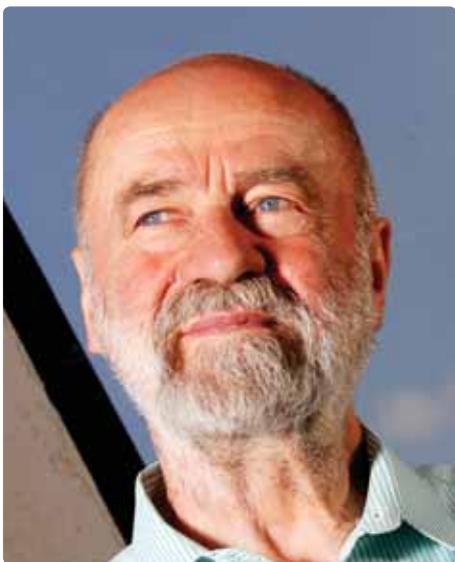
Někteří lidé byli mladí a nerozuměli starým a někteří staří kritizovali mladé, respektive záviděli jim jejich mládí. A byli lidé, kteří se měli rádi a úspěšně spolupracovali, ale byli i tací,

kterí se rádi neměli a dělali si různé schválnosti a záviděli si. Takže co se změnilo za ta léta? Jak je vše relativní!

Pavlu Rotscheinovi připadá tehdejší doba velmi podobná té dnešní. Je podle něj plná očekávání, nových objevů a technologií, růstu a změn, ale i plná starostí a obav z vývoje světa. Sám prožil s razítkem Povodí Moravy v občance 42 let a s odstupem říká, že se mu práce u Povodí líbila a dělal ji rád. Proto státnímu podniku Povodí Moravy do mnoha dalších let na závěr popřál: Ať přiměřená hojnost vody v klidném běhu protéká korytem Moravy, Dyje a jejich přítoků, ať správci povodí jsou lidé moudří, ať s vodou opravdu řádně hospodaří, ať mají právo se nazývat vodohospodáři! Tehdy, jako dnes.

Ing. Jiří Macík

Dostali jsme vynadáno, že jsme spáchali povodeň

Požádali jsme o rozhovor Ing. Václava Košackého, který v podniku působil v letech 1967 až 2002. Jeho vyprávění je poutavé i když určitě zdaleka ne úplný průřez 35 lety jeho zdejší kariéry.

Jaké byly před lety Vaše začátky u povodí Moravy?

Utíká to nejen lidem, ale i podnikům, což je dobře. Já jsem nastoupil do Ředitelství vodních toků Praha, odštěpného závodu Povodí Moravy na jaře roku 1967 a setrval zde až do důchodu v roce 2002. Nastoupil jsem do projekce v Brně-Komárově na Vodařské ulici. Do Brna jsem za prací a bytem zamířil z Karlovarska, vyzbrojen pětiletou praxí, čerstvým diplomem a manželkou. V zimě jsem projektoval a pak od jara do zimy stavěl hlavně rybníky, úpravy vodních toků a odvodňovací stavby. Systém „vymysli, namaluj a pak postav“ je nejlepší škola po škole; pozná se totiž, že teorie je zcela odlišná od praxe. Bylo to velmi užitečné pro pestrou práci na Povodí.

Co obnášela projekce v tehdejších letech?

Pracovní nástroje byly zprvu jen tužka, veršátka, redisová pera a rýsovací pera na tuš

i několik trojúhelníků, někdo měl také stůl „izisku“, na výpočty logáro a tabulky. Půjčit se dalo i elektrické počítadlo od účetních. Kreslilo se na pauzák a tisklo se na želatínu, texty se množily na „lihových“ mašinkách, takže tiskařky byly někdy v rauši, ale všechny tisky byly moc pěkné. Největší změna nastala s pořízením programovatelných kalkulátorů na hydraulické výpočty, kdy jsme se rozdělili na „Texasany“ a „Pakardáky“. Texas Instrument (TI-USA) byl velký jako běžná kalkulačka, ale chytrý tak, že i blb mohl sestavit prográmeček například výpočtu průtokové rychlosti v korytě a řvát (jako já) na celé Povodí: „Jsem programátor!“. Nejlepší Texasan byl Pavel Vydřář. Mezi Pakardáky pak vynikl Láďa Gimun, měl tedy kalkulátor Hewlett Packard (HP-GB). Oba byli moc šikovní, štychovali se a zvládali nebyvale rozsáhlé hydrotechnické výpočty. Projekce mne po 18 letech přestala bavit, když „šel první projekt do šuplete“, neboli akce se nestavěla.

Technika je dnes úplně jinde. Jak to tehdy bylo s podnikovou dopravou?

Na zeměměřičské práce jsme zpočátku jezdili vlakem s latěmi, stativy, nivelákem a tachymetrem na zádech. V lepším případě pak gazíkem, který předtím přežil i válku. Později jsme si půjčovali většinou Škodu MB 1000 z autopůjčovny a v osmdesátých letech jsme měli vlastní Škodu 1203. Po „sametce 1989“ se vše rychle zlepšovalo, jednak v geodetických přístrojích, jednak v autech. Provozáci dostali první pořádná auta až těsně před povodněmi v červenci 1997, kdy se vedení „praštilo přes kapsu“ a nakoupili jsme asi dvacítku nových terénních Mitsubischi, což bylo moc dobře. Naši lidé z provozu byli lepší než vojáci, kteří sice přijeli pomáhat, ale leckterí neuměli své stroje dobře ovládat. Naši chlapi je mnohde tahali z vody, já to viděl třeba u Kvasic.

Co raketový nástup výpočetní techniky, který ovlivnil tehdy všechny obory?

Ve výpočetní technice byl po listopadu 1989 rovněž obrovský skok, zejména díky spolupráci s Dánským hydraulickým institutem (DHI) od roku 1994. Asi rok poté se náš dispečink připojuje k síti Meteosat a zná tedy vývoj počasí. Po červencové povodni z roku 1997 se spolupráce s DHI rozvinula a prohloubila, získali jsme i digitální model terénu téměř celého zaplaveného území. O výsledcích těchto prací jsme ihned informovali hlavně starosty dotčených měst a obcí. Na prvních setkáních jsme dostali od všech vynadáno, že jsme „spáchali“ povodeň, ale trpělivě jsme vysvětlovali, že jsme „opravdu, ale opravdu nepršeli“.

Na druhých shromážděních už nám nenadávali a ptali se, co děláme. Na třetím setkání jsme již se starosty spolupracovali. Výstižné prezentace vypracovávali a předváděli třeba Pavel Bíza, Láďa Gimun, Mirek Duda a Toník Tůma.

Kteří spolupracovníci Vám nejvíce utkvěli v paměti?

Nemohu vyjmenovat všechny, protože všichni byli skvělí. Chci ale s úctou vzpomenout na čtyři kolegy a kamarády, kteří se nepřímo také stali oběťmi povodně. Tři zahynuli a čtvrtý se těžce zranil při autonehodě na dálnici u německého Kielu, kam jeli převzít speciální, ihned po povodni objednanou, měřičskou loď. Zahynuli Eva Menšíková, znalá světových jazyků, Ing. Dušan Wasserburger „otec“ objednané lodi a Mirek Pintera, který měl s lodí pracovat. Stalo se to 1. dubna 1998; čest jejich památce. S lodí měl také pracovat geometr Ing. Tomáš Fojtík, který byl při nehodě těžce zraněn a dnes je v invalidním důchodu.

Ing. Jiří Macík

Zamyšlení nad 45ti lety existence Povodí Moravy

Povodí Moravy dokončuje letos v létě 45. rok svého bytí a je proto namístě si toto výročí připomenout krátkou vzpomínkou. Vznik správy povodí od 1. 7. 1966 je nutno dávat do příčinné souvislosti s povodněmi, které postihly ČSSR v roce 1965. Protržené dunajské hráze, ale i škody jinde na území našeho státu vyžadovaly nějakou moudrou reakci od vládnoucích míst. Jako nejlacinější se tehdy jevila reorganizace vodního hospodářství. Tak vznikly organizační útvary nazvané správy, později podniky Povodí, které k dnešku dospěly už do věku zralé dospělosti. Povodí rostlo a mohutnělo. Nejprve kupovalo bagry, buldozery a nákladáky a pletlo se do velkého stavebnictví. Pak přišla éra ekologizačních, privatizačních, transformačních a revitalizačních proudů, kterými bárka povodí pod vedením zkušených generálních kapitánů zdárně proplula, až se dostala do současných bouřlivých vod tržního podnikání. Jak rádi bychom prodávali (cokoliv!), kdyby to jen někdo kupoval. Což o to! Ceny máme slušné, vodu prodáváme tekutou, někde dokonce obohacenou o biogenní látky, takže s naší vodou stačí zalévat a nemusí se hnojit.

Jen ti zemědělci to jaksí nedovedou docenit. Ale vraťme se k historii a k jubileu! Za éry Povodí se v povodí Moravy postavilo 19 nových údolních nádrží, několik nových jezů, mnoho se jich opravilo, stejně jako vodních toků. Po letech odstávky se podařilo zprovoznit část Baťova kanálu. V posledních letech se učinilo na tocích mnohé pro ochranu před povodněmi. V Brně na Dřevařské vyrostla centrála podnikového ředitelství. Na jejím dvoře se dnes leskne flotila výrobků čelných světových automobilek, vlastní budova byla obtížena několika tunami počítačů, kopírek, scannerů, faxů a všichni jsou dokonale mobilizováni nejnovějšími typy mobilů. Pracovníci Povodí načerpali za uplynulých 45 let nepřeberně zkušeností doma i za hranicemi. Po listopadovém „protržení“ hranic v roce 1989 navázali kontakty téměř s celým světem. Mnoho jiných zkušeností si museli osvojit všichni zaměstnanci. Nesmíme v tomto výčtu opomenout také permanentní mediální půtky se zelenými. Než skončíme ten výčet úspěchů minulosti a připijme Povodí na mnoho úspěchů v letech příštích.

Ing. Pavel Rotschein

Jak šel čas na Povodí

1.7. 1966

Byla zřízena Správa povodí Moravy. Oficiální historie podniku začíná. Skončily stavby vodárenských nádrží Znojmo a Bojkovice

1972

Dokončena stavba vodárenských nádrží Opatovice a Hubenov

1974

Zahájena stavba horní nádrže vodního díla Nové Mlýny

1986

Do provozu byly uvedeny nádrže Karolinka a Nová Říše

3. 3. 1989

Vodní dílo Nové Mlýny – dolní nádrž uvedeno do provozu

1990

Do provozu je uvedena nádrž Boskovice

1992

Rok změn. Dochází například k privatizaci stavební výroby včetně dílen, dopravy nebo potápěčské stanice.

1995

Obnovena plavba na Baťově kanále

1997

Katastrofální povodeň, která především v povodí Moravy dosáhla v některých úsecích až úrovně pěti set leté vody. Zemřelo 25 lidí, materiální škody byly vyčísleny na 20 miliard korun. Následky povodně odstraňovali pracovníci Povodí ještě pět let poté.

2006

Zahájena stavba I. etapy PPO v Olomouci za 244 mil. Kč

2007

Dokončena stavba poldru Žichlínek

2009

zahájena realizace opatření na Brněnské údolní nádrži

2011

sloučení se Zemědělskou vodohospodářskou správou

Jak Povodí obnovilo plavbu po Baťově kanále

Počátky plavby po Baťově kanále se datují z roku 1939, kdy 22. února Zemský úřad v Brně po kolaudaci vodní cesty vydává firmě Baťa „výměr“ s návrhem zápisu do vodní knihy Okresního úřadu ve Zlíně.

V červenci roku 1939 byla utvořena Moravská plavební a.s. „Morava“, která požádala o plavební koncesi. Tuto jí Ministerstvo obchodu po doporučení Československého plavebního úřadu v září 1939 udělilo. Plavba po kanále je pak pod různými firmami a za různých povolení provozována zhruba až do roku 1960, kdy bylo ještě přepraveno cca 127 000 tun materiálu (uhlí, štěrk, písek). S konečnou platností udělalo „tečku“ za snahou o rozvoj plavby na plavebním kanále Otrokovice – Rohatec v roce 1972 Federální ministerstvo dopravy tím, že na žádost n.p. Svit Gottwaldov zrušilo legislativu této vodní cesty. Od tohoto termínu je kanál využíván jen jako zdroj povrchové vody pro závlahy, pro napouštění rybníků, pro chov ryb i jako vodní plocha s vlastním číslem rybářského revíru.

Uvedený stav trval až do konce 80. let, kdy se opět začaly objevovat iniciativy k obnově a zprovoznění této téměř 30 let nevyužívané vodní cesty. Hlavním důvodem bylo možné komerční využití jak pro přepravu sypkých substrátů, tak kontejnerů. Hlavními iniciátory této myšlenky byly strojírenské podniky Ostřavská a z místního regionu JZD Agrokombinát Slušovice. Z prvopočátků činnosti této a.s. byly Povodím Moravy Brno, do jehož správy a údržby kanál po zrušení plavební cesty přešel, zpracovány dokumentace na jeho zprovoznění. V roce 1989 byla projekčně dokončena tzv. I. etapa zprovoznění, tedy úseku od jezu Sptyhňev po jez v Nedakonicích v rozsahu pročištění na původní profil a zprovoznění veškeré technologie. Z uvedené tzv. I. etapy byl v letech 1989-1990 zprovozněn prakticky celý kanálový úsek ze Sptyhňevi po Staré

Město včetně 4 plavebních komor s potřebným vstrojením a plavební komora na řece Moravě u Kunovského jezu. Další plavební komora v Nedakonicích zůstala nedokončena. Investorsky tuto akci zajišťovalo Povodí Moravy Brno.

POREVOLUČNÍ PAUZA

Změnou podmínek v listopadu 1989 došlo prakticky k utlumení požadavků na zprovoznění a práce byly téměř zastaveny. Tento stav trval až do roku 1994, kdy z iniciativy plavební správy Přerov, a.s., Ekotransmoravia a Povodí Moravy byla připravena a zrealizována propagační plavba po řece Moravě v oblasti Uherské Hradiště s cílem ukázat nebo připomenout existující funkční vodní cestu v regionu a případně zajistit v první fázi přepravce pro rekreační plavbu. Vzhledem k tomu, že k požadované odezvě nedošlo, připravily uvedené organizace o rok později, tedy v květnu 1995, slavnostnější otevření plavby v Uherském Hradišti s tím, že pokud se opět žádný přepravce nenajde, zajistí a.s. Etmas (nástupnická organizace Ekotransmoravie) provoz rekreační plavby v letních měsících roku. Celá akce měla již výrazně nadregionální charakter, byli přizváni zástupci tří ministerstev (životního prostředí, dopravy, práce a sociálních věcí) a byla organizována jak pro odbornou, tak i laickou veřejnost. Obě zdánlivě bezvýznamné akce však byly vlastně základem pro znovuoživení plavby na této jediné moravské vodní cestě, kterou do využitelně významných vodních cest zařadil i nově vydaný zákon o vnitrozemské plavbě č. 114/95 Sb., který nabyl účinnost od 1. 10. 1995. Do této doby všechny práce, spojené se zahajováním plavby, neslo Povodí Moravy a vše bylo prováděno nad rámec běžných povinností nejen ze strany Povodí Moravy, ale i Státní plavební správy Přerov.

Firma Baťa chtěla levně přepravovat vlastní lignit do své otrokovické elektrárny

Plavební kanál mezi Rohatcem a Otrokovicemi byl postaven v letech 1934–1938

Práce a náklady na vybudování kanálu si vyžádaly 35 milionů Kč

Celkem bylo postaveno 14 plavebních komor o délce 38,50 až 56,50 m a šířce 5,20 m

Výškový rozdíl počátku a konce plavební cesty je 18,20 m

Lodi měly délku 38 m, šířku 5 m, ponor 1,20 m a únosnost max. 150 tun

Zvláštností bylo řešení přetahu člunů lanovkou nad Vnorovským jezem

Odstraňování válečných škod v roce 1945 spolkló dalších 21 milionů

Ještě v roce 1960 přepraveno cca 127 000 tun materiálu

Oprávnění pro vodní cestu zrušeno v roce 1972

V roce 1989 projekčně dokončena tzv. I. etapa zprovoznění

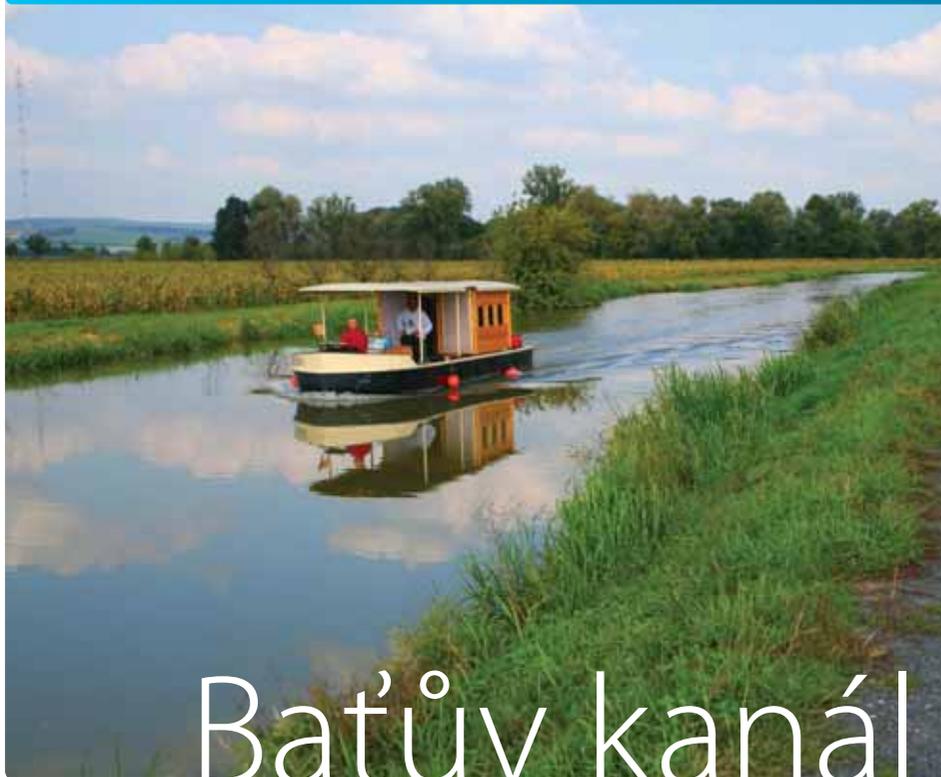
Finanční náklady k tomuto datu činily 9 729 000 Kč.

V roce 1995 začala působit Agentura pro rozvoj turistiky na Baťově kanále

Od roku 2000 postupně elektrifikovány a automatizovány všechny plavební komory

Snahou je propojit průplav až na řeku Moravu do zdrže jezu Hodonín

Severně pak vybudovat plavební komoru u jezu Bělov a doplout až do Kroměříže

Batův kanál

Ještě nutno dodat, že v průběhu let 1991–1994 byl několikrát vyčištěn vtokový úsek od řeky Moravy po plavební komoru ve Veselí nad Moravou a v roce 1993 dodavatelem provedeno čištění kanálového úseku Vnorovy – Veselí nad Moravou.

V závěru roku 1995 měla nadace „Agentura pro rozvoj turistiky na Baťově kanále“, založená městy a obcemi v regionu s centrem ve Veselí nad Moravou, zpřístupnit, mimo jiné i prostřednictvím plavby, technické či historické hodnoty regionu co největší veřejnosti.

Agentura se v dalším období stala rozhodným subjektem v přípravě i realizaci plavby. V roce 1996 organizovala plavbu prostřednictvím nově vzniklé a.s. „1. Moravské plavební společnosti Zlín“ v oblasti Veselí nad Moravou. Práce spojené s rozšiřováním plavby v oblasti Veselí nad Moravou zajišťovala a.s. Povodí Moravy a náklady byly poprvé z větší části hrazeny ze státní dotace.

Do další etapy prací je možno zahrnout období po nabytí účinnosti zákona 114/95 Sb., tedy od roku 1996 dále. Zhoršená finanční situace a.s. Povodí Moravy neumožňovala hrady práce související s plavbou z vlastních prostředků, takže téměř všechny práce spadající do kategorie oprav vodní cesty jsou hrazeny ze státní dotace. V roce 1996 byla zprovozně-

na plavební komora ve Veselí nad Moravou, dále vyčištěn od sedimentů plavební kanál Veselí – Vnorovy v délce cca 1 000 m, z vlastních prostředků a.s. bylo provedeno vyčištění vtokové části kanálu ve Veselí nad Moravou.

OBNOVENÁ KOMORA ZA KOMOROU

V roce 1997 bylo dokončeno zprovoznění plavební komory Nedakonice, vystrojení plavebních komor Kunovský les a Veselí nad Moravou a odtěžení nánosů z plavebního kanálu u úseku Staré Město – Huštěnovice.

V roce 1998–99 byla provedena oprava a automatizace (hydraulické ovládání) plavební komory v Uherském Ostrohu, dále vyčištění a vystrojení horní a dolní rejdy, bylo provedeno zprovoznění a automatizace plavebních komor Vnorovy I a Vnorovy II (hydraulické ovládání), odtěžení nánosů v dolních i horních rejdách obou komor a obtoku včetně vystrojení těchto rejd, vyčištění horní rejdy (vtoku) plavební komory ve Spytihněvi. V závěru roku 1999 pak začala oprava plavební komory Strážnice II a prořezávka břehových porostů na plavebním kanále od plavební komory Vnorovy II po plavební komoru Strážnice I. Do akcí roku 1999 je nutno zahrnout vybudování otočného mostu přes plavební komoru Vnorovy II. Závěrem je nutno říci,

Tomáš Baťa ml. a „jeho kanál“

že pro kompletní znovuzprovoznění vodní cesty, přesněji řečeno průplavu Otrokovice – Rohatec, byly ve výčtu prací prakticky od roku 2000 až po současnost elektrifikovány a automatizovány všechny plavební komory včetně rekonstrukce plavební komory Strážnice I. a plavební komory Petrov, realizována automatická regulace plavebních hladin na jednotlivých kanálových úsecích včetně oprav stavidel, dočištěny zbývající úseky plavebního kanálu od sedimentů včetně prořezávky břehových porostů, vybudován nový otočný most přes plavební komoru Uherský Ostroh, opravena a zprovozněna zvedací lávka na plavební komoře Uherský Ostroh a rekonstruován jez na řece Veličce pro udržování plavební hladiny na takzvaném strážnickém uzlu. Tyto provedené opravy zajišťují provoz na plavební cestě pouze v původním rozsahu díla. Snahou všech podporovatelů plavby je propojit tento průplav až na řeku Moravu do zdrže jezu Hodonín a výhledově překonat i překážky (jezy) na řece Moravě a umožnit proplouvat až na Dunaj na jižní straně, severně pak vybudovat plavební komoru u jezu Bělov v Otrokovících a doplout až do Kroměříže.

Čestmír Daňhel, útvár vodní cesty

Pohled sousedů:

JAK OSLAUVUJETE VÝROČÍ 45 LET OD VZNIKU VAŠEHO POVODÍ?

Povodí Ohře, státní podnik
Ing. Jiří Nedoma
generální ředitel

Toto půlkulaté výročí vnímám především jako příležitost zamyslet se nad aktuální situací a bližší budoucností podniku. Oslavné akce ale pořádat nebudeme. Povodí Ohře je otevřený subjekt, který pravidelně komunikuje jak s laickou, tak s odbornou veřejností. A dosavadní zkušenosti nám uvedenou skutečnost potvrzují. V poslední červencový den jsme v Kynšperku nad Ohří oslavili společně s veřejností, a to nejen vodáckou, svátek řeky Ohře. Byl to již devátý Den Ohře. Na letošní září, jako již tradičně, připravuje Povodí den otevřených dveří, kdy bude mít veřejnost opět možnost navštívit některé vodní nádrže a vodní díla ve správě Povodí Ohře. Zpřístupněny budou vodní nádrže.

Pro rozsáhlejší celkové hodnocení vývoje podniku od jeho vzniku, aktuálního stavu i budoucího vývoje bude i pro Povodí Ohře vhodným rok 2016, kdy uběhne 50 let od založení podniků Povodí.

Z hlediska státního podniku Povodí Ohře je však klíčové rozhodnutí o dalším vývoji v oblasti výstavby a provozu MVE, jejichž tržby tvoří v případě podniku povodí Ohře dvacet i více procent ročního příjmu. Lze si jen přát, aby i v této věci, která je ovlivněna již téměř tříletým omezením postupu, bylo v nejbližší době učiněno zásadní rozhodnutí.

Neopominutelným úkolem a nutností je samozřejmě například také prověření efektivity vlastních postupů. Konkrétní oblastí je např. oblast běžné údržby, zajišťované vlastními zaměstnanci. V návaznosti na procesní audit běžné údržby, dokončený externím zpracovatelem v prvním čtvrtletí letošního roku, jsou již realizována účelná opatření.

Povodí Vltavy, státní podnik
RNDr. Petr Kubala
generální ředitel

Od vzniku našeho podniku, stejně jako v době existence jeho předchůdců, je tradicí setkávání zaměstnanců s vedením podniku. Nejen „kulatá“ výročí slavíme zejména kvalitní prací. V letošním roce nás čeká velmi významné jubileum, a to je 50 let od dokončení výstavby vodních děl Orlická a Kamýk. Proto počítáme se spojením oslav 45. výročí existence podniku s touto slavnostní událostí.

Co se týká otázky, jak toto období hodnotím. Mám-li být stručný a zároveň si nechci a ani nemohu usurpovat právo hodnotit celé období 45 let, odpovím takto: Jde nám o to být komplexní vodohospodářskou a hydroekologickou organizací, zkrátka správcem povodí, který dokáže s péčí řádného hospodáře účelně, efektivně a odborně pečovat o vodní toky, vodní díla, o zjišťování a hodnocení stavu povrchových a podzemních vod a o zpracovávání koncepčních materiálů, jako jsou plány dílčích povodí, to vše na území 28 000 km čtverečních.

Z velkého množství různorodých úkolů bych jako prioritní rád zdůraznil:

- realizaci staveb protipovodňové ochrany v rámci Programu 129 120 Podpora prevence před povodněmi II a přípravu dalších staveb, které by bylo možné v této oblasti realizovat v následujících letech,
- úspěšné „dokončení“ převodu správy více než 15 700 km drobných vodních toků z bývalé Zemědělské vodohospodářské správy a s tím souvisejícího převodu 8 400 vodních děl, určení priorit nutných oprav a údržby a plnění programů opatření, daných schválenými Plány oblastí povodí Horní Vltavy, Berounky a Dolní Vltavy.

Z pohledu generálního ředitele vůči více než 800 zaměstnancům podniku je prioritním úkolem zajištění vyhovujících pracovních podmínek tak, aby jim úspěšné zvládnutí všech úkolů přinášelo i nadále uspokojení a hrdost.

Musíme vytvořit podmínky k posílení vodních zdrojů

Svůj pracovní život od začátku spojil s Povodím Moravy. Akademickou kariéru zase s ochranou vod. Dnes je ředitelem pro správu povodí, v podniku však začal od „píky“.

Další rozhovor, kde představujeme jednotlivé členy vedení podniku, jsme vedli s Dr. Ing. Antonínem Tůmou. „Mým cílem již od počátku studia bylo pracovat v oboru, který není výrobní, nezatěžuje naši planetu, jeho potřebnost je celospolečenská, celosvětová,“ říká.

Povodí letos slaví výročí 45 let. Kde stojí podle Vás podnik dnes a jaké úkoly jej čekají v letech příštích?

Funkce, které podnik měl při svém vzniku, zůstávají. Na rozdíl od ostatních oborů společnosti se funkce a postavení podniku udrželo i po změně politického režimu, rozpadu Československa i řadě krizí společnosti. A je to dobře – voda je základem života a je ji třeba chránit a vytvořit podmínky, aby i další generace mohly žít ve vodním blahobytu. A zůstávají i úkoly našich předků – od ochrany vodních zdrojů až po zmírnění negativních účinků – povodní a sucha. Na rozdíl od sucha daly extrémní povodně našim před-

kům trochu zapomenout na tato nebezpečí. Po roce 1997 se vodohospodáři museli vrátit k významnější protipovodňové ochraně tak, jak byla mnohdy uvažovaná za první republiky. A v poslední době s extrémními povodněmi přichází hlavně srážková nevyrovnanost, což klade požadavky na kompenzaci nedostatku vody v tocích nadlepšováním průtoků z nádrží. Význam nádrží s jejich nejen protipovodňovou ochranou, ale zejména akumulací funkcí poroste v následujících desetiletích hlavně na Moravě. Bude tedy naším cílem nejen účelně hospodařit s vodními zdroji, ale i vytvořit všechny podmínky k jejich posílení.

Jste ředitelem pro správu povodí pátým rokem. Jaké cíle jste si tehdy kladl a jak se je podle Vás podařilo naplnit?

Mé současné funkce předcházely řídicí a vedoucí funkce v rámci celého podniku, a to jak na ředitelství podniku, tak i vedení závodu. Mým cílem již od počátku studia bylo pracovat v oboru, který není výrobní, nezatěžuje naši planetu, jeho potřebnost je celospolečenská, celosvětová. Starat se co nejlépe o základní prvky naší planety. V tom se mi cíl splnil a funkční zařazení mi to umožňuje ve všem, co bylo mým cílem – od podpory státní správy, přes tvorbu základních vodohospodářských koncepcí a plánovacích dokumentů – Plánů oblastí povodí, přes ochranu vodních zdrojů, monitoring, ale i řízení dispečerské.

Jaké úkoly chcete dokončit do konce tohoto roku?

Úkoly nám přináší povodňové nebezpečí i běžné dny. Cílem do konce roku je využit v maximální míře dotačních prostředků v rámci přeshraniční spolupráce s Rakouskem a Slovenskem k modernizaci vodohospodářského dispečinku, výměně krizových dat, ale i zvýšení úrovně protipovodňové ochrany na

hraničních tocích s Rakouskem a Slovenskem. Do konce roku plánujeme i majetkoprávní vypořádání pozemků pod již historickými ochrannými hrázemi. Díky vynikající spolupráci s Lesy ČR se nám to daří. Dalším úkolem je i nalezení uspokojivého výsledku v rámci ochrany největšího vodního zdroje surové vody pro Moravu – nádrže Víř. Zde neexistuje solidarita občanů žijících v území a je podporována snahou o zpřístupnění nádrže veřejnosti pro rekreaci, podnikatelské a jiné zájmy.

Povodně v letošním roce neudeřily našetřít tak silně. Přesto: Inspirovaly Vás letošní povodňové stavy k nějakému nápadu?

Povodně v letošním roce sice plošně neudeřily silně, ale i lokální povodně mají stejně drastický dopad pro postižené občany. Nemají sice objem tak velký jako klasické povodně, ale okamžitý průtok mnohdy dosahuje i stoletého průtoků. Tak tomu bylo i letos z 15. na 16. srpna, kdy na Zlínsku a v Beskydech během pár hodin napadlo až do 72 mm srážek. Uvědomil jsem si dopad těchto bleskových povodní z hlediska lidské nepřipravenosti a potvrdilo to naši desítky let prosazovanou zásadu o ponechání volné údolní nivy pro transformaci povodní.

Které povodně Vás nejvíc osobně zasáhly? Jak moc Vás tyto prožitky ovlivnily ve Vaší pozdější práci?

Každá povodeň je jiná. Každého zasáhne jiným způsobem. Já zmíním povodeň v roce 1997, která zasáhla celou Moravu. Byla to povodeň bez možností její transformace vodními nádržemi či poldry. Ale byla to i povodeň s lidskou solidaritou, s nasazením všech ke zmírnění škod, jak ekonomických, tak i v rovině lidského strádání.

Bc. Veronika Slámová

Povodí Moravy je vedoucím partnerem tří přeshraničních projektů

Povodí Moravy, s.p. se v posledních letech podílí na několika přeshraničních projektech. Všechny jsou finančně podpořeny z programů Evropské územní spolupráce.

Jejich jádrem je společný postup s našimi vodohospodářskými partnery na Slovensku a v Rakousku při zlepšování vodohospodářské infrastruktury v prostoru soutoku řek Moravy a Dyje či při zkvalitnění vzájemné výměny informací.

LEPŠÍ METEOROLOGICKÁ PŘEDPOVĚĎ

Prvním takovým projektem je projekt M00090 Předpovědní povodňový systém Morava – Dyje, na jehož počátku vlastně byla povodeň z jara 2006 a snaha zlepšit možnosti předpovídání povodňových průtoků. Na základě zpracované studie proveditelnosti připravilo Povodí Moravy jako vedoucí partner projektu, ve spolupráci s Úřadem zemské vlády Dolních Rakous, v říjnu 2008 žádost o podporu tohoto projektu, která byla v lednu 2009 schválena v rámci operačního programu Evropská územní spolupráce Rakousko – Česká republika 2007–2013.

Cílem tohoto projektu je výrazně zlepšit přesnost předpovědní a varovné služby pro oblast soutoku Moravy a Dyje. Bylo navrženo v tomto území rozšířit stávající monitorovací systém Povodí Moravy o dalších 9 automatických měrných stanic a zlepšit možnosti manipulace na celkem 5 vodohospodářských objektech. Součástí projektu je také rozšíření již existujícího předpovědního modelu HYDROG, který provozuje Český hydrometeorologický ústav, o oblast soutoku Moravy a Dyje včetně modelování chování velmi složitěho území poldru Přítluky, průtočného poldru Lednice a především poldru Soutok. Bude tak možné vydávat přesnější

předpovědní hydrogramy na 48 hodin, což umožní lepší přípravu na případné povodňové průtoky.

Část společného projektu, kterou zajišťovalo Povodí Moravy, a která spočívala ve vybudování již zmíněných 9 nových měrných míst, probíhala od června 2009 do konce roku 2010. V současné době jsou všechna nová měrná místa plně funkční a poskytují údaje pro zpracování předpovědních hydrogramů ve zkušebním provozu. Celkově bude projekt dokončen v říjnu letošního roku a bude přispívat k záchraně lidských životů a ke snížení povodňových škod.

Chronologicky v pořadí druhým společným přeshraničním projektem je projekt SK292 Automatizace výměny krizových dat v hydrologické oblasti povodí Moravy a Dyje. V tomto projektu jsou partnery Povodí Moravy, s.p. a Slovenský vodohospodářský podnik, š.p. Projekt získal podporu z operačního programu Evropské územní spolupráce Slovenská republika – Česká republika 2007–2013. Žádost o podporu financování projektu byla podána v únoru 2010 a byla schválena v listopadu téhož roku.

PROPOJENÉ DISPEČINKY

Také cíl tohoto projektu má vztah k povodňovým situacím. Oba správci řeky Moravy, jak Povodí Moravy, tak Slovenský vodohospodářský podnik, provozují svoje vodohospodářské dispečinky, které během povodní plní řadu důležitých úkolů a pro jejichž správné rozhodování hrají aktuální a přesné informace zásadní roli. Oba dispečinky působí ve stejné oblasti, mají velmi podobné aktivity, a proto bylo logické navrhnout projekt na automatizovanou výměnu dat v hydrologické oblasti soutoku Moravy a Dyje.

Projekt přinese zkvalitnění, rozšíření a provázání systémů přenosu hydrologických

krizových dat, která mají oba správci toků k dispozici, a zpřístupnění těchto dat na internetu jako službu odborné i laické veřejnosti. Pořízení moderní výpočetní techniky je předpokladem pro dosažení požadované rychlosti aktualizace těchto dat. Nový systém navíc musí být dostatečně robustní a bezpečný k ochraně takových dat.

V současné době u obou partnerů probíhají výběrová řízení na zhotovitele a schválený harmonogram předpokládá ukončení projektu v prosinci 2013.

Zkušenosti z dobré spolupráce s rakouským partnerem na projektu předpovědního modelu vedly k myšlence připravit další, chronologicky již třetí přeshraniční projekt, opět s rakouským partnerem, který by navázal na projekt předpovědního modelu a který by podstatně vylepšil vodohospodářskou infrastrukturu na soutoku Moravy a Dyje. Tento projekt dostal název M00195 Přírodě blízká protipovodňová opatření v soutokové oblasti Moravy a Dyje a byl rovněž navržen k získání podpory z programu Evropské územní spolupráce Rakousko – Česká republika 2007–2013. Žádost o přijetí projektu byla podána v říjnu 2010 a v lednu 2011 byl projekt schválen k financování.

POLDR NA SOUTOKU

Hlavním partnerem projektu je opět Povodí Moravy, s.p., na rakouské straně jsou partnery projektu firma Via Donau, Úřad zemské vlády Dolní Rakousy a Spolkový úřad pro životní prostředí. Projekt má za cíl jednak zpracovat studii protipovodňových opatření v oblasti soutoku Moravy a Dyje, která je jednou z prioritních oblastí protipovodňové ochrany uvedených v Plánu hlavních povodí ČR, a jednak realizovat konkrétní stavební protipovodňová opatření. Studie umožní posoudit a optimalizovat funkci poldru, kte-

Soutok 2010

Čerpací stanice soutok

Rakouští kolegové při jednání v Pavlově

rý hraje významnou roli při snížení kulminací povodňových průtoků. Součástí studie bude také návrh revitalizačních opatření na řece Dyji v úseku od Břeclavi po soutok s Moravou.

Realizační část projektu potom řeší bezprostřední zlepšení stávajících poměrů v této oblasti, jako je navržená rekonstrukce stávající čerpací stanice na soutoku Moravy a Dyje, zpevnění koruny levobřežní hráze Dyje, která současně tvoří boční hráz poldru, odtěžení nánosů z bermy řeky Moravy a vytvoření azylů pro zvěř v oblasti poldru.

V současné době na projektu probíhají přípravné práce na zpracování studie a schválený harmonogram předpokládá ukončení

celého projektu v prosinci 2013. Tyto tři již probíhající přeshraniční projekty však možná nezůstanou samy. V letošním roce probíhají konzultace s naším slovenským partnerem, se Slovenským vodohospodářským podnikem, š.p., o přípravě dalších přeshraničních projektů, které by protipovodňová opatření v prostoru soutoku řek Moravy a Dyje dokončily. Oblast prevence před povodněmi je totiž stále aktuální a zkušenosti z posledních let ukazují, že každé zlepšení má pro ochranu lidí a majetku velký význam.

Ing. Pavel Bíza a Ing. Roman Gric

Přehled projektů

1. projekt

„Předpovědní povodňový systém“
celkové náklady v EUR 941 726,-
trvání projektu 4/2009–10/2011

2. projekt

„Soutok“
celkové náklady v EUR 1 550 295,-
trvání projektu 5/2011–12/2013

3. projekt

„Digitalizace“
celkové náklady v EUR 2 119 770,-
trvání projektu 2/2011–12/2013

POZVÁNKA NA VÝSTAVU

VÝSTAVA O ČIŠTĚNÍ PLUMLOVSKÉ PŘEHRADY

Jak se odbahňuje plumlovská nádrž? Proč se musí opravit hráz? Kdy bude v nádrži zase voda? Zmizí z vody zelené sinice? Také na tyto otázky mohou získat odpovědi lidé, kteří navštíví výstavu „KONEC SINIC NA PLUMLOVĚ (?)“ v prostorách zámku Plumlov. Expozice se stane informačním místem pro projekt revitalizace vodního díla, které je v současné době vypuštěné a mizí z něj více než osmdesátileté sedimenty. Výstava se skládá z osmi panelů týkajících se historie přehrady, aktuálních prací, ale i budoucího vývoje. Součástí prezentace je rovněž promítání videospotu o samotném dění na dně nádrže.

Výstava se koná v prostorách Nízkého zámku. Oficiálně bude otevřena o víkendech a ve svátcích od 10.00 do 18.00. Zájemci si ale mohou domluvit i individuální prohlídku na pokladně zámku nebo na telefonním čísle: 773 444 500 – Kateřina Jenešová, kastelánka zámku Plumlov. Expozice bude přístupná do roku 2013, kdy by se měla nádrž začít znovu napouštět. V zimních obdobích však bude, stejně jako celý zámek, uzavřena.

Na návštěvě u sousedů

Protipovodňová ochrana Vídně

Už mnohokrát jsme se přesvědčili o tom, že voda nezná hranic. Proto by neměly zůstat za bariérami ani poznatky, které s vodou souvisí. V novém seriálu našeho zpravodaje „Na návštěvě u sousedů“ chceme informovat nejen o revolučních náparech dneška, ale připomenout i staré osvědčené postupy našich zahraničních partnerů. V prvním díle se zaměříme na protipovodňovou ochranu Vídně.

Podél Dunaje v oblasti Vídně se pravidelně vyskytovaly povodně, způsobující rozsáhlé škody. Po řadě dřívějších lokálních úprav ale až dvě období výstavby rozsáhlých protipovodňových úprav v obdobích let 1870 a 1970 zajistily dnešnímu hlavnímu městu Rakouska ochranu až na kapacitu, odpovídající průtoku $Q_{2500\text{-letý}}$.

Až do roku 1870 byl Dunaj ve Vídni prakticky neregulovaným tokem s řadou hlavních a vedlejších ramen, přemostěných jen pomocí jednoduchých dřevěných mostů. Protékal přitom až 5 km širokou nivou rozšiřující se na dnešním levém břehu toku a pravidelně ohrožoval především obce Floridsdorf, Jedlesee a Stadlau, což jsou dnešní vídeňské čtvrti a předměstí.

Po silných záplavách v roce 1744, které postihly především Leopoldstadt, se císařovna Marie Terezie rozhodla pro vybudování protipovodňové ochrany. K její realizaci ale došlo až v letech 1776–1785 výstavbou levobřežní ochranné hráze. Ta bohužel nevydržela ani následující povodeň v roce 1787.

V roce 1810 se objevil návrh dvorního stavebního ředitele Josefa von Schemerla k vybudování nového koryta Dunaje. Jeho návrh, stejně jako následující obdobné návrhy dalších stavitelů z let 1840 a 1847 nakonec realizovány nebyly.

První regulace Dunaje ve Vídni proběhla až v letech 1870–1875. Její podstatou bylo

především vytvoření 450 m širokého záplavového území na levém břehu (slovo poldr se v 19. století ještě nepoužívalo), s ochrannou ohrázkou dnešních okrsků Floridsdorf a Donaustadt. Na původně meandrujícím toku byly vybudovány průpichy. Takto nově vzniklé hlavní koryto Dunaje bylo široké 280 m a sloužilo samozřejmě také plavbě. Bylo zachováno i původní říční koryto, dnešní Alte Donau. Stavení práce prováděla francouzská firma Castor, Couvreur et Hersent, která se proslavila především svými pracemi na výstavbě Suezského kanálu. Součástí regulačních prací byla také výstavba pěti nových mostů přes Dunaj.

Poměrně brzo po dokončení těchto úprav v 19. století vznikly pochybnosti, jestli výpočtová kapacita nového Dunaje ve výši 11 700 m^3/s bude dostatečná. Přes tyto provedené úpravy totiž došlo při povodních v letech 1897, 1899 a znovu také v roce 1954 k záplavám, které postihly především pravý břeh Dunaje v oblasti Handelskai. To ukázalo, že dosavadní úpravy Dunaje v oblasti Vídně nejsou dostatečné.

Ve 2. pol. 20. století začaly práce na řadě vědeckých studií, které měly zodpovědět otázku, na jakou maximální povodeň by měla být ochrana Vídně vylepšena. Pokud by totiž město zasáhla výpočtová povodeň s průtokem 14 000 m^3/s , jaká byla s velkou pravděpodobností dosažena při extrémní povodni v roce 1501, znamenalo by to ohrožení 350 tis. obyvatel, 140 tis. bytů, 9 400 firem a také nefunkčnost sítí (voda, plyn, elektro) a samozřejmě i zrušení spojení městských čtvrtí na pravém a levém břehu Dunaje.

Samotná realizace nového projektu protipovodňové ochrany města Vídně začala v roce 1972. Do roku 1988 bylo ve stávajícím záplavovém území vybudováno

nové souběžné odlehčovací koryto o šířce 210 m a délce 21,1 km. Z vytěženého materiálu byl mezi stávajícím korytem Dunaje a odlehčovacím korytem nazvaným Nový Dunaj (Neue Donau) nasypán protáhlý souběžný ostrov (Donauinsel) o ploše cca 390 ha. Nátok do odlehčovacího koryta, které je aktivně protékáno jen za povodní (max. průtok 5 000 m^3/s), je osazen náпустným objektem. Úroveň hladiny mimo povodňových stavů v Novém Dunaji regulují další dva jezy, čímž se dosahuje klidná jezerní hladina. Koryto Nového Dunaje nebylo vybudováno podle jednoduchého geometrického vzoru, ale v jednotlivých úsecích se přerušování břehové linie a řadou přírodě blízkých úprav dosáhlo vytvoření např. velkého jezera využívaného pro sportovní plachetnice. Ostatně celá oblast Nového Dunaje se spolu s ostrovem Donauinsel stala oblíbeným rekreačním územím Vídeňanů. Dunajská plavba zůstala zachována jako dosud v hlavním korytě. Spolu s Novým Dunajem je současná celková kapacita Dunaje v oblasti Vídně 14 000 m^3/s , což odpovídá průtoku během největší historicky pozorované povodně v roce 1501 a hydrologicky odpovídá průtoku cca $Q_{2500\text{-letý}}$.

Ing. Roman Gric

Historické povodně ve Vídni

Rok	Průtok v m^3/s
1501	14 000
1899	10 500
1954	9 600
1975	8 560
1991	9 600
2002	10 000

Blansko

Představujeme provoz Blansko

Vzhledem k tomu, že cesty vzniku provozu Blansko byly značně kostrbaté, dovolte mi vrátit se na chvíli do historie.

V roce 1994 došlo k rozdělení původního provozu Brno na dva samostatné celky s názvy Brno-Svratka a Brno-Svitava. Pro většinu kmenových zaměstnanců to byl bolestný řez a mnozí se s rozhodnutím vedení závodu Dyje neztotožnili dodnes. Nicméně volba to byla jistě správná, a to především z pohledu operativy, pružnosti vyjadřovací agendy a v neposlední řadě důsledné kontroly techniků v terénu. Změnil se částečně i režim pro pracovní čtyry, což přineslo do provozní činnosti vítanou změnu.

V listopadu 2006 dochází v souvislosti s odchodem Ing. Jana Techeta do důchodu k předání funkcí. Vedením provozu byla pověřena Ing. Radka Žabská, která ze stejné funkce přešla z provozu Brno-Svratka. I tuto změnu doprovázely obavy a předsudky části zaměstnanců. A rovněž toto období přineslo provozu, stále ještě s názvem Brno-Svitava, nezdídku hektické chvíle, kdy staré muselo ustoupit novému. Oba pro-

vozy měly své sídlo stále v jedné budově v Brně-Komárově.

K poslední a snad již definitivní změně ve smyslu „hledání odpovídajícího provozního zázemí“ pro provoz Brno-Svitava, došlo v roce 2008. Po ročním bilancování pružnosti plnění provozních úkolů, zásahů v terénu a hledání úspor v oblasti nákladů, vyplynuly zcela přirozeně důvody, které vedly k podání návrhu na provedení změny územní působnosti obou dotčených provozů, změny sídla a tím i změny názvu jednoho z nich, provozu Brno-Svitava. Návrh vedoucí provozu byl vedením závodu Dyje odsouhlasen a změna provedena k 1. 9. 2008.

Nový název provozu: **provoz Blansko 01109**
Se sídlem: **Poříčí 7, 678 01 Blansko**

I tuto poslední, leč zásadní změnu doprovázely nemalé problémy. Původní starou budovu typu okál z roku 1983 s dílenskou přístavbou, která byla využívána jako dům jezebního, bylo nutno opravit tak, aby vy-

hovovala svému novému účelu. Pouze rekonstrukci elektrorozvodu a výměnu oken provedly odborné firmy. Zbytek prací zajistil provoz již svépomocí. Výsledný dojem snad mnohé překvapí. Podařilo se vybudovat skutečně důstojné zázemí, situačně umístěné jak jinak než na břehu páteřního toku Svitavy.

Závěrem prosíme všechny trpělivě čtenáře, aby si opravili v tabulkách, formulářích a jiných materiálech název našeho provozu a jednou provždy Brno – Svitava vymazali.

Ing. Radka Macháčková, vedoucí provozu

Provoz Blansko spravuje vodní toky na území o rozloze 1 037 km². Stará se o 152 kilometrů významných vodních toků, z nichž je 23 kilometrů upraveno. Mezi nejznámější patří řeky Svitava, Křtinský potok, Punkva, Bělá, Křetínka nebo Valchovka. Do jeho správy patří také tři kilometry náhonů Lhota Rapotina a Svitávka. Pečuje o vodní díla Letovice a Boskovice.

Nebezpečné jezy v povodí Moravy lemují nové výstražné cedule

Cedule s nápisem „TADY KONČÍ KOUPÁNÍ SMRTÍ“ nebo také s informacemi o první pomoci lemují okolí pěti nebezpečných jezů na řekách ve správě Povodí Moravy.

Lidem, kteří se dostanou do problémů tím, že neuposlechnou varování, může pomoci i záchranná podkova, která visí pod výstražnými cedulemi.

Povodí Moravy tak vyšlo vstříc požadavkům vodáckých sdružení, která podnik oslovila loni na podzim. Přestože podobné zabezpečení není povinností správce, podnik na jejich žádost přistoupil s tím, že zainvestuje do počátečních nákladů. O správu, údržbu a případnou výměnu poškozených či ukradených záchranných prvků se pak postará Český svaz kanoistiky na divokých vodách. Kolem jezů se objevila série značek,

Které jezy jsou zabezpečené

Svitava, jez Maloměřice

Svitava, jez Cacovice

Mlýnský potok jez Řepčín

Bečva jez Osek

Bečva stupeň Osek

které upozorňují vodáky na fakt, že vplouvají do nebezpečného úseku. Poradí jim také, kde mají vystoupit a odkud je bezpečné zase vyjet. „Pokud výstražné cedule odradí být jen jediného člověka od jeho rozhodnutí skočit do vody, má takové označení smysl. Chceme totiž lidi upozornit na to, že koupání pod jezem je nejen zakázané, ale zejména smrtelně nebezpečné,“ uvedl generální ředitel Povodí Moravy, s. p. Radim Světlík. Součástí insta-

lace cedulí bude také zabetonování takzvaných pacholat, ke kterým se mohou přivázat hasiči nebo záchranáři ve chvíli, kdy se pustí pro tonoucího do vody. „Jsem velmi rád, že Povodí Moravy se do vybavení jezů pustilo tak aktivně. Věřím, že tím naše spolupráce nekončí a již nyní jednáme o označení dalších nebezpečných míst,“ uvedl Pavel Šálek z Českého svazu kanoistů na divokých vodách, který se společně se sdružením Vodácká Morava, Hasičským záchranným sborem a s Akreditovanou školou vodácké záchrany zapojil do jednání o potřebném vybavení nebezpečných jezů na řekách. „Věřím, že tyto prvky zůstanou dlouho funkční a nestanou se terčem vandalů. Vždyť jednou mohou zachránit život i jim,“ dodal generální ředitel Světlík.

Bc. Veronika Slámová

výstražná cedule na jezu Řepčín v Olomouci

Jak ovlivnilo Povodí Moravy můj život?

Ing. Vladimír Drexler
vedoucí provozu Dačice

Jako syna poříčního provozu Znojmo a později hrázného na vodním díle Nová Říše ovlivňuje můj život Povodí Moravy již od dětských let. Mnohokrát jsem se o prázdninách účastnil pochůzek, sečení trávy, likvidace zátarasů...

Povolání hrázného mi umožnilo bydlet na samotě a starat se o svěšené vodní dílo. V roce 1996 napadlo tolik sněhu, že jsme se tři dny nedostali na hlavní silnici jinak než pěšky, ale ani hlavní třída nebyla prohrnutá. Ve funkci technika a vedoucího jsem poznal mnoho lidí a skvělých kolegů.

Za všechny jmenuji pohotového glosátora Edu Ptáčka, který na jednání s odborem ochrany životního prostředí na námitku, že tento strom nemůžeme pokácet, protože by tam mohl bydlet nějaký ptáček, odpověděl: „Ptáček jsem já a rozhodně tam bydlet nehodlám“. Při práci na Povodí se mi dostalo i politického ohodnocení, kdy mě mlynář nařkl, že jsem brzda pokroku a demokracie, protože jsem požadoval zachování minimálního průtoku přes jez. V Radoticích jsme byli poučeni v oblasti anatomicko-biologické, kde nám bylo důrazně vysvětleno, že tráva není pánské přirození, aby se postavila, když ji jednou přejela Tatra. Osobního označení za pěkného vtipálka se mi dostalo při sečení Želetavky v Jemnici, kde jsme posekii metr vysokou břizu,

která nebyla vidět a já jsem paní, která ji vysázela na náš pozemek za účelem zpěvu ptáků, řekl, že tam neměla co dělat. Z těchto malých střípků je vidět, že práce na Povodí Moravy ovlivňuje můj život a lze doufat, že to je jen k lepšímu.

Josef Holásek
vedoucí provozu Olomouc

Práce u Povodí Moravy můj život neovlivnila asi nijak zásadně. Již při studiu stavební průmyslovky, obor vodohospodářské stavby, jsem s takovou podobnou prací počítal a těšil se na ni. Jako studenta mě to však o něco více táhlo na stavbu nějaké velké přehrady, tedy k velké vodě, než k vodovodům a kanalizacím nebo do nějaké projekční kanceláře.

Je však pravdou, že od nástupu na Povodí Moravy v roce 1989 (můj první a zatím jediný zaměstnavatel) se moje pracovní náplň dost značně změnila. K Povodí Moravy jsem nastoupil jako úsekový technik a v současné době zastávám funkci vedoucího provozu Olomouc. Tyto dvě funkce jsou rozdílné zejména v obrovské zodpovědnosti, a to jak za podřízené pracovníky, tak za mechanizaci za miliony korun. Nejen za vodohospodářské stavby a manipulaci na nich, ale také i za důležitá a někdy i nevratná rozhodnutí.

V posledních letech je však naše práce na provozu bohužel více psychicky náročnější

a stresující než dříve. Zejména s ohledem na častější velké i bleskové povodně nebo ničivé bouřky s tornády. S tím souvisí i větší požadavky a nároky na vyřizování přebujelé spisové agendy. Někdy mám pocit, že se práce mění na „tvrdou úředničinu“. O to víc nám jí přibýlo letos, kdy přebíráme toky od ZVHS. I nade vše uvedené, bych však svoji nynější náročnou práci s nikým neměnil a jenom doufám a přeji si, aby i celý kolektiv pracovníků provozu Olomouc se ve zdraví dožil důchodu, a to i s ohledem na to, že nám mladším je ještě hodně, hodně vzdálený.

Mgr. Dušan Kosour
útvár vodohospodářského plánování

Práce pro Povodí Moravy mi umožnila splnit si svůj dávný sen, zabývat se studiem přírodních věd a zejména samotné přírody na profesionální úrovni.

Studium a ochrana vodního prostředí je pro mě nejen báječné dobrodružství, ale taky dostatečně užitečná činnost. Zvláště, když je čistá voda tak důležitá a do budoucna bude pravděpodobně i velmi vzácná. I když mě to dřív táhlo spíše k biologickým oborům, jako je botanika a zoologie, jsem dneska vděčný za širší pohled biochemika, kterým se můžu dívat na vodní systémy z více stran. Každodenní praxe tak člověk získává další a další zkušenosti z chování řek a nádrží a ty může znovu použít při svojí práci.

AKTUALITY ZÁVODU HORNÍ MORAVA

DROBNÁ OPRAVA OPEVNĚNÍ VSETÍNSKÉ BEČVY ZNAMENÁ OCHRANU CELÉHO MĚSTA

VSETÍN - V srpnu letošního roku provedli pracovníci provozu Valašské Meziříčí opravu poškozeného břehového opevnění na Vsetínské Bečvě ve Vsetíně. Jednalo se o poškozené patky a dlažby na obou březích v km 20,470–20,500 u kamenného příčného prahu pod lávkou, a to v lokalitě u průmyslové školy. Uvedenou opravu jsme provedli vlastními pracovníky. Pokud by oprava předmětného břehového opevnění nebyla provedena, následně při průchodu velkých vod by mohlo dojít k vytvoření nátrží a poškození stávající ochranné hráze v intravilánu města. Práce provedli pracovníci provozu Valašské Meziříčí: Oldřich Žárský, Ladislav Tomeček, Libor Šimek, Stanislav Černocký, Lukáš Januš. Dozorem byl pověřen úsekový technik Petr Mikulěnka.

RYBÁŘI ZACHRÁNILI VÍCE NEŽ TUNU RYB Z PLUMLOVSKÉ LAGUNY

PLUMLOV - Rybáři z Povodí Moravy provedli záchranný transfer ryb z plumlovské laguny „U Valáška“. Podařilo se jim tak zachránit více než tunu ryb, které byly převezeny do jiných nádrží ve spolupráci s Moravským rybářským svazem. Podle biologa Petra Loyky, který odlov sledoval, podnikli rybáři Povodí Moravy všechny kroky k tomu, aby z laguny zachránili maximální množství ryb. „Z pozice biologického dozoru musím konstatovat, že tým rybářů Povodí Moravy odvedl skvělou práci. Odlov ryb ve zvodněném bahně a při klesající hladině vody považují za nejobtížnější ze všech provedených odlovů ryb vůbec,“ poznamenal Loyka.

VĚTRNÁ KALAMITA NA PŘEROVSKU ZNIČILA SEDMDESÁT STROMŮ

PŘEROV – Zaměstnanci přerovského provozu Povodí Moravy v srpnu odstraňovali na svěřených tocích následky větrné kalamity, která se regionem přehnal v polovině měsíce. Region zasáhly prudké bouře i průtrže mračen a v oblasti má na svědomí řadu stromových vývrátů či polomů.

Ohrázování Mitrovic proti stoleté vodě

MITROVICE, LOŠTICE, MORAVIČANY – Ještě na jaře tohoto roku byly Mitrovce na Šumpersku ochráněny pouze před pětiletou vodou. Od minulého týdne je však nově chrání protipovodňové hráze, které dokážou zadržet až stoletý průtok.

Obyvatelé Mitrovic ještě v loňském roce sledovali s obavami, zda se voda z nedaleké Třebůvky a Moravy nevylije z břehů a nedostane se tak k nim do domu. Nyní jim však záplavy nehrozí. Povodí Moravy zde totiž dostavělo protipovodňové zemní hráze, které dokážou zastavit až stoletou vodu. Stavba byla zahájena v dubnu tohoto roku a vyžádala si investici téměř 7,5 milionu korun. „Jsem velmi rád, že se podařilo obec Mitrovce ochránit. Zdejší obyvatelé totiž mají stále v živé paměti po-

vodeň v roce 1997, kdy v této malé obci spadlo devět domů a 15 hospodářských stavení,“ připomněl ředitel závodu Horní Morava David Fína. Hrázový systém obepíná zastavěnou část obce v celkové délce jednoho kilometru. Na jeho vybudování bylo potřeba navést za obec asi 10 000 m³ zeminy.

Stavba hrází v Mitrovicích je tak předzvěstí mnohem rozsáhlejších protipovodňových opatření, která Povodí Moravy staví v nedalekých Moravičanech a v Lošticích. **(slam)**

Hráze jsou dlouhé téměř 1 kilometr

Zahájení prací na odbahnění Podhradského rybníku

PLUMLOV – Povodí Moravy obdrželo na konci července rozhodnutí Ministerstva zemědělství o poskytnutí dotace na odtěžení sedimentů z Podhradského rybníku. Práce tak byly zahájeny v týdnu od 25. července 2011. V rámci akce budou provedeny také doplňující práce na zlepšení stavu rybníku.

Po provedení aktuálního zaměření a přípravných prací tak zhotovitel celé akce, firma D.I.S. Brno, zahájil v týdnu od 25. července 2011 vlastní práce, jejichž cílem je odtěžit z více než čtrnácti hektarů plochy rybníka celkem 59 000 m³ sedimentů do hloubky 0,4 až 0,5 metru. V rámci akce je provedena také rekonstrukce výpustného objektu, loviště a kádíště a obnoví se i hlavní a vedlejší odvodňovací příkopy v rybníční zátopě. Celkové náklady díla budou činit

23,1 milionu korun. Vytěžené sedimenty se budou odvážet na lokalitu bývalé skládky města Plumlova. Po dokončení těžby nánosů naváže revitalizace rybníka, jejímž cílem je odbourání živin na přítoku a zamezení jejich dalšího nadměrného přísunu do nádrže. Celá akce má úzkou souvislost s odstraňováním sedimentů z vodní nádrže Plumlov, neboť voda protékající Podhradským rybníkem se dostává do této vodní nádrže. **(slam)**

Dodavatel odtěží 59 000 m³ sedimentů

Bečva nad hranickým jezem je šest týdnů „prázdná“

HRANICE – Jezová zdrž na řece Bečvě v Hranicích je od 5. září do poloviny října vypuštěná. Povodí Moravy, s. p. zde provádí plánovanou údržbu, odstranění šterkových nánosů po povodni 2010 v nadjezí a rekonstrukci segmentů pohyblivého jezu. Státní podnik má dále

v plánu inženýrsko-geologický a stavebně-technický průzkum jezu.

Jez v Hranicích bude zrekonstruovaný. Povodí Moravy letos plánuje nejen jeho opravu, ale také odstranění nánosů v nadjezí. Přestože v Hranicích jsou na každoroční pohled do „prázdné“ Bečvy zvyklí, letos je zdrž bez vody déle, než obvykle. Zatímco při běžných opravách byl prostor v nadjezí bez vody maximálně sedm dní, tento rok to je o pět týdnů déle.

„Při takzvané srážce jezu provádíme rekonstrukci segmentů jezu, včetně následné údržby jezových klapek. Současně odstraňujeme nánosy z nadjezí. Předpokládáme, že z tohoto

místa odvezeme až 8 tisíc m³ sedimentů,“ přiblížil ředitel závodu Horní Morava David Fína. Při srážce pracovníci Povodí provádí také kontrolu břehového opevnění celého nadjezí, které je po celý rok zatopené.

Zároveň odstraní naplavené stromy, vyčistí svodné kanály a sběrné studny. Dále se provede také inženýrsko-geologický a stavebně-technický průzkum. „Při prohlídkách po extrémních povodňových průtocích v roce 2010 jsme zjistili, že naplaveniny poškodily segmentové uzávěry jezu,“ dodala vedoucí provozu Valašské Meziříčí (Povodí Moravy, s.p.) Pavlína Burdíková. **(slam)**

Protipovodňová ochrana Desné projednána se starosty

ŠUMPERSKO – Pracovníci Povodí Moravy, s. p. opravili kamenné opevnění koryta řeky Desné v prostorách zámeckého parku v Loučné nad Desnou, které poškodily extrémní povodňové průtoky v letech 2007 a 2010. Pokračují tak postupně opravy na

území, které komplexně řeší již zpracovaná Studie protipovodňové ochrany. Na konci srpna jednali starostové jednotlivých obcí se zástupci Povodí Moravy, s. p. a zpracovatelem studie o koncepci protipovodňových opatření v povodí Desné. Starostové mohou nyní požádat odborníky i o prezentaci občanům. „Řeka Desná je pro nás jednou z prioritních oblastí,“ zdůraznil ředitel závodu Horní Morava David Fína.

Mezi loňskými akcemi jmenoval například opravu levobřežní nátrže v Loučné u Muchů nebo oboustranné nátrže nad silničním mostem silnice Rapotín-Sobotín. Z letošních se jedná mimo jiné o sanaci nátrží naproti sídlišti Rapotín, v Tezíně nebo u čistírny odpadních vod ve Velkých Losinách.

Protipovodňovou ochranu v údolí Desné i Merty je však třeba podle odborníků řešit komplexně. S již zpracovanou Studií pro-

veditelnosti jednotlivých opatření v úseku mezi Loučnou a Šumperkem seznámili v závěru srpna její zpracovatelé na jednání v Šumperku starosty jednotlivých obcí. Dohodli se na dalším postupu projednání a přípravy možných opatření v území s velmi zahuštěnou zástavbou, kde každá povodeň přináší velké rozlivy.

„V případě potřeby jsme připraveni na požádání starostů seznámit se zpracovaným materiálem a možnostmi koncepčního řešení i jejich občany a další zájemce,“ ujistil David Fína.

Návrh jednotlivých protipovodňových opatření vychází také ze studie záplavového území toku Desná z roku 2008. Soubor jednotlivých staveb pro ochranu zastavěných částí tvoří především suché poldry, zemní hráze nebo ochranné zdi a pro vyšší míru ochrany jsou ve variantách navrženy i obtokové kanály. **(jma)**

AKTUALITY ZÁVODU STŘEDNÍ MORAVA

PODĚKOVÁNÍ ZA HRAZENÍ JEZU BĚLOV

Ve dnech 9. a 10. srpna proběhlo hrazení levého pole jezu Bělov za účelem provedení stavby „Jez Bělov – rekonstrukce levého pole (aretace, zpevnění klapky)“. Samotná příprava hrazení započala již letos v březnu. Akci zajišťovali potápěči a dva těžké jeřáby. Museli jsme také vyřídit omezení silničního provozu na silnici III. třídy, která vede na mostě nad jezem.

Samotné hrazení započalo v pátek 5. 8. převozem 230ti kusů hradel z areálu provozního střediska Zlín do oploceného dvora jezu Bělov. V úterý 9. 8. umístily dva těžké jeřáby Liebherr o nosnosti 35 t a 40 t ocelový trámec o délce 19 metrů a hmotnosti 9,5 tun na konzoly v prostoru levého pole jezu. Následující den probíhalo samotné hrazení jezu. Za pomoci jeřábu se jednotlivá hradla (každé o hmotnosti 75 kg) usazovala do drážky v pevné betonové části jezu a opírala se o trámec nad hladinou. Potápěč poté u dna každé hradlo přitiskl tak, aby hradla co nejlépe těsnila.

Nakonec byl uprostřed mezi hradla zaražen dřevěný klín, který zajišťuje hradla proti jejich uvolnění. Úplné dotěsnění hrazení bylo provedeno pomocí škváry. Většina pracovníků provozu Zlín již hrazení v minulosti prováděla a i přes nepříznivé počasí, které ve středu vládlo, vše proběhlo hladce, bez průtahů a komplikací. Tímto bych chtěla poděkovat všem pracovníkům, kteří se zúčastnili hrazení, za jejich výborně odvedenou práci.

Klára Daněčková, DiS
technik provozu Zlín

Ochrana Napajedel před povodněmi je dokončena

NAPAJEDLA – Část zástavby Napajedel včetně areálu akciové společnosti Fatra na pravém břehu řeky Moravy je kompletně ochráněna před záplavami. Protipovodňová opatření za necelých 20 milionů korun bez DPH zabezpečí na území čtrnácti hektarů 120 obyvatel spolu s majetkem dalších subjektů odhadem za 374 milionů korun. Stavbu s dvanácti dílčími objekty předal v červenci do užívání městu státní podnik Povodí Moravy.

„Celkové náklady dosáhly téměř dvaceti milionů korun bez DPH a pokrývá je státní dotace v rámci programu Ministerstva zemědělství ČR,“

uvedl ředitel závodu Střední Morava Pavel Cenek. Stavba, zahájená loni v listopadu, byla podle něj jednotlivě členěna do dvanácti stavebních objektů. V lokalitě Zámoraví, která byla při zvýšené hladině Moravy zpětně zatápěna přes dešťovou kanalizaci, je tak například navržena čerpací stanice pro přečerpávání dešťových vod. Ovládání je automatické, podle hladiny

Základní fakta o stavbě protipovodňové ochrany Napajedel:

Oficiální název:

Napajedla – protipovodňová opatření pravého břehu řeky Moravy

Investor: Povodí Moravy, s. p.

Financování: Program MZe - Podpora prevence před povodněmi

Dodavatel: VHS Javorník-CZ s.r.o., Veselí nad Moravou

Projektant: CENTROPROJEKT a.s. Zlín

Cena díla: téměř 19,7 milionu Kč bez DPH

dešťových vod v čerpací jímce. Vedle úpravy odvodňovacích příkopů podchytili stavbaři nově také odtok z dosavadních propustí pod železniční tratí Břeclav - Přerov.

Protipovodňová opatření zahrnují také tři metry vysokou ochrannou hráz hutněnou po vrstvách, která má délku 185,5 metru. „Mezi ochrannou hrází a komunikací je ještě umístěna ochranná železobetonová zídka,“ doplnil ředitel Cenek. Zídka o délce 179 metrů je v T profilu a má rovněž výšku tři metry. Stavby doplňuje stometrová ochranná stěna z mobilních vaků v úseku od dosavadního propustku po začátek autobusového nádraží u křižovatky na Žlutavy.

Zmíněné území potrápila rozvodněná Morava zejména v letech 1997 a 2006. V noci ze 6. na 7. 7. 1997 byly překročeny stavy pro vyhlášení 3. stupně povodňové aktivity ve všech profilech střední a dolní Moravy.

„Na jednu stranu jsem velmi rád, že se nám podařilo tyto stavby dostavět. Dokáží totiž čelit podobné povodni jako v roce 1997. Na druhou stranu bych si přál, aby se ve své plné síle nikdy nemusely použít,“ dodal Cenek.

Ing. Jiří Macík

Jak jsme zvládli letošní povodně

Vzhledem k malé zásobě vody ve sněhu se nám letos jarní povodně vyhnuly. Nádrže byly operativně předpouštěny dle zásob vody ve sněhu. Ač jej bylo málo, nádrže byly v dalším období opětovně naplněny a plní své všechny účely.

Samozřejmě povodňové situace se vyskytují každoročně mnohokrát, proto jsme i na letošní rok s nějakými předem počítali a neustále se na ně připravovali. My se vlastně na povodně připravujeme nepřetržitě.

Nejvíce se zatím vyskytly povodně přívalové, ale i povodeň, způsobená delšími vydatnými srážkami doprovázená bouřkovou činností, zde už také byla. Zde je stručný přehled povodňových událostí v tomto roce:

1) POVODŇOVÁ SITUACE VE DNECH 30. 6.–5. 7. 2011

Příčinou vzniku povodňové situace byl výskyt vydatných srážek spojených místy s intenzivní bouřkovou činností, která v odpoledních a večerních hodinách dne 30. 6. 2011 zasáhla v povodí řeky Moravy nejvíce území Zlínského kraje v oblasti Beskyd, Hostýnských a Vizovických vrchů a způsobila prudké vzestupy hladin - na některých menších vodních tocích s překročením až 3. stupně povodňové aktivity a místy i s vyběžením vody z koryta toků. Nejvíce byla zasažena povodí toků Rusava, Dřevnice, Trnávka, Lutonínka, Bystřička.

V návaznosti na tuto situaci došlo během neděle 3. července a noci na 4. července

v již postižených oblastech k opětovnému výskytu vydatné srážkové činnosti. Na tocích v těchto částech povodí docházelo k opětovnému zvyšování vodních stavů a průtoků. Nejvýrazněji byly vydatnými srážkami postiženy oblasti Beskyd a Javorníků. Vlivem značné nasycenosti povodí ze srážek z minulého týdne docházelo zejména v povodí řek Bečva, Dřevnice, Olšava, Velička k poměrně razantním nárůstům průtoků se vznikem 1. a 2. stupně povodňové aktivity.

Na toku Rusava v profilu stanice Chomýž byla překročena hodnota stoletého průtoku Q_{100} . Na Lutonínce byla kulminace vyhodnocena větší než Q_{20} .

2) POVODEŇ 21. 7.–24. 7. 2011

Příčinou vzniku povodňové situace byl postup frontálního systému, který k nám postupoval od severozápadu po okraji tlakové níže se středem nad Polskem dne 21. 7. a v noci na 22. 7. 2011, spojený s výskytem vydatných srážek zejména v oblasti Kralického Sněžníku, Jeseníků, Beskyd, částečně i v oblasti Vizovických a Hostýnských vrchů. Nejvýrazněji se srážková činnost projevila razantním zvýšením průtoků na tocích zejména v horní části povodí řeky Moravy, mírněji pak na tocích v povodí Rožnovské a Vsetínské Bečvy. V horním úseku řeky Moravy (Dolní Morava – Raškov) byly překročeny hodnoty 3. stupně povodňové aktivity a byly zaznamenány i vážnější rozlivy – především v úseku Moravy nad a pod Hanušovicemi.

Na řece Moravě byly dosaženy a překročeny 3. stupně povodňové aktivity s kulminací odpovídající více než dvacetileté vodě Q_{20} .

3) POVODEŇ 15. 8.–16. 8. 2011

Tato povodeň se může označit jako přívalová. Byla způsobena velmi vydatnými srážkami zejména v oblasti Zlínska a Beskyd. Tyto srážky způsobily na mnoha tocích

velmi prudké nárůsty průtoků s dosažením stupňů povodňové aktivity. Na přítoku na VD Luhačovice byl dosažen na přítoku 3. SPA s kulminací na úrovni $Q_{50}-Q_{100}$ a na přítoku do VD Fryšták s kulminací na úrovni Q_{200} . 2. SPA na přítoku do VD Slušovice, na odtoku z VD Fryšták, na Dřevnici a na Lutonínce. Na Olšavě, Ludkovickém potoku, Rožnovské Bečvě byly krátkodobě dosaženy 1. SPA. Kulminační přítok do VD Fryšták a Luhačovice překročil hodnoty dosažené při povodni v červenci 1997.

JAK JSME NA NĚ REAGOVALI?

V některých případech operativním předpouštěním nádrží, v zajištění hlásné povodňové služby a nepřetržité službě na pracovišti, kontaktem a spoluprací s příslušnými povodňovými komisemi, manipulacemi na vodních dílech atd. Činností bylo opravdu mnoho. Během výše uvedených povodní nádrže mnohokrát velmi významně transformovaly extrémní povodňové průtoky a přispěly k ochraně území pod vodním dílem. Např. VD Fryšták - předběžně byla kulminace na přítoku do nádrže vyhodnocena na úrovni cca 80 m³/s, což je cca Q_{200} . Při povodni v červenci 1997 byla kulminace na přítoku 55 m³/s.

Extrémní přítok 80 m³/s (Q_{200}) byl transformován na neškodný průtok pod nádrží 11 m³/s (Q_2).

Svou funkci potvrdila také vodní nádrž Luhačovice. Přítok do nádrže byl předběžně vyhodnocen na asi 70 m³/s, což je více než padesátiletá voda. Tento přítok byl nádrží transformován na 11 m³/s.

Srážky byly tak intenzivní, že některé povodňové stupně nestihly být zaznamenány informačními systémy a na webu www.pmo.cz, ačkoli se zde mění každou půlhodinu.

Ing. Marek Viskot

vedoucí vodohospodářského dispečinku

AKTUALITY
ZÁVODU DYJENOVÁ ŘÍŠE MÁ OPRAVENÉ
UZÁVĚRY A POTRUBÍ

NOVÁ ŘÍŠE – Vodní dílo Nová Říše má opravené uzávěry včetně antikorozi ochrany potrubí a ostatních ocelových konstrukcí. Povodí Moravy – provoz Dačice zde nechal vyměnit šest třmenových šoupátek obou větví spodních výpustí a vodárenských odběrů. Dále byla provedena demontáž ventilu na odkalovacím potrubí. Součástí díla byla i povrchová úprava celého systému potrubí ve sdruženém objektu. Demontovaly se také staré ocelové rošty a nosníky podlahy pro ovládání pohonů. Podlaha byla sestavena z nových kompozitových roštů. Nosníky byly vyměněny za nové a upraveny pro montáž držáků servopohonů a zábradlí. Jsou zároveň pozinkovány a namontovány na původní konzoly. Konzoly jsou očištěné a ošetřené antikorozi nátěry. Celou akci provedla firma VYTERM, s. r. o. Brno ve velmi dobré kvalitě v období prosinec 2010 – květen 2011.

LANDŠTEJN MÁ NOVÁ
SCHODIŠTĚ A LÁVKY

LANDŠTEJN – Komplettní výměna schodišť a obslužných lávek. Takových změn se dočkalo vodní dílo Landštejn. Novotou se leskne také celý systém potrubí ve věžovém objektu. Provoz Dačice provedl také úpravy na vodárenském potrubí a povrchovou úpravu nosníku jeřábové drážky nad ovládací plošinou. V rámci ošetření potrubí byla provedena výměna odběrných odboček potrubí, včetně čtyř kuželových a kulových ventilů v provedení nerez ocel. Vzhledem k prostředí, které je vůči kovům velice agresivní (špatné odvětrání, vysoká vlhkost), je nově navržena a namontovaná konstrukce schodiště provedena v kombinaci nerez ocel – kompozit. Současně na VD Landštejn probíhala akce „Revize a oprava vodárenských šoupátek a šoupátek DN 150 včetně antikorozi nátěru“. Celou akci provedla firma AQUAS vodní díla s.r.o. Brno také ve velmi dobré kvalitě v období prosinec 2010 – květen 2011.

Radek Veselý
úsekový technik provozu Dačice

Brněnský Prygl byl obležený
lidmi. Voda v nádrži vydržela

Koupací sezona na Brněnské přehradě skončila optimisticky. Přestože Brno zažilo v posledních srpnových dnech tropická vedra, sinice letos plavce neohrožily.

BRNO - Povodí Moravy má k dispozici výsledky měření vody v brněnské nádrži, které dokazují, že opatření na čištění vody zabírají. Zatímco v předchozích letech voda připomínala zelenou kaši a koupání v ní bylo kvůli sinicím nebezpečné, dnes je voda v nádrži průhledná na některých místech až do dvou metrů. Výrazně klesl i počet buněk sinic v jednom mililitru.

„V předchozích letech jsme na některých místech naměřili statisíce až miliony toxických buněk v jednom mililitru. Dnes se bavíme o tisících. Zákaz koupání vydávají hygienici na hranici 100 tisíc buněk sinic. Přitom v nejproblematičtější Rakovecké zátocce jsme zaznamenali pouze třetinový výskyt. Pozitivní je také fakt, že dříve převládající toxické sinice jsou postupně „vytlačovány“ skrytčkami, rozsivkami a sinicemi, které nejsou příliš toxické,“ uvedl generální ředitel Povodí Moravy Radim Světlík.

Nejkvalitnější voda je v lokalitě Rokle (1 880 buněk/ml). Nízké hodnoty odborníci naměřili také u hráze (4 800 buněk/ml). Podobné hodnoty zaznamenávali odborníci Povodí Moravy téměř celou letní sezonu.

Tato měření potvrzují i hygienici. Z osmi měření, která letos provedla Krajská hygienická stanice Brno, bylo čtyřikrát konstatováno, že voda má nejlepší mož-

né vlastnosti pro koupání (stupeň číslo 1 z 5 možných). Dvakrát voda dostala pomyslnou dvojku. V Rakovecké zátocce hygienici třikrát označili vodu stupněm 3.

Opatření ke zvýšení kvality vody provádí Povodí Moravy, s. p. na Brněnské údolní nádrži od roku 2009. Patří mezi ně mimo jiné aplikace síranu železitého jako srážedla fosforu na přítoku do nádrže. Do vody se také díky aeračním věžím dostává více kyslíku, který sinicím zhoršuje podmínky pro rozmnožování. Pro zlepšení kvality vody rybáři vyměňují bílé ryby za dravé.

„V záloze jsou ještě další opatření, například lodní sběr biomasy z hladiny, ošetření vodního sloupce, rozprášení vápenného hydrátu na obnažené břehy, případně odstranění svrchní vrstvy odhalených sedimentů s největším podílem buněk sinic. K těmto opatřením jsme však zatím nemuseli přistoupit,“ připomenul ředitel závodu Dyje Jan Moronga.

Opatření za téměř 144 milionů korun jsou hrazena ze Státního fondu životního prostředí. Povodí Moravy je bude provádět do konce roku 2012 a poté musí pět let udržet podobné kvalitativní hodnoty vody jako v současnosti. „Pro stále čistou vodu je však nutné snížit objem dostupného fosforu v řece Svatce, který je pro sinice stále velmi dobrým zdrojem živin.“ uvedl ředitel pro správu povodí Antonín Tůma. **(slam)**

Počet sinic v jednom mililitru

(údaj ze dne 25. srpna)

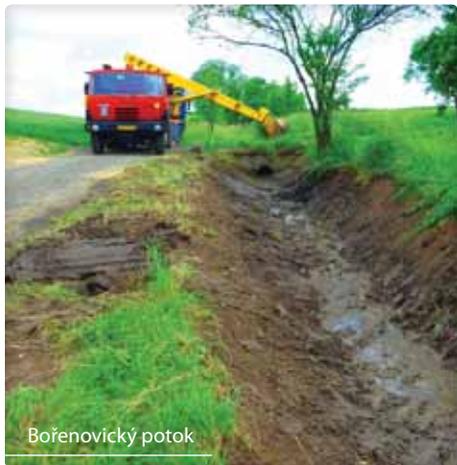
Místo odběru	Počet buněk sinic v jednom mililitru
Hráz	4 800
Sokolské koupaliště	14 540
Brno Rokle	1 880
Rakovec	29 020

Transformace ZVHS: provozy se pustily do nejnutnějších úprav

Povodí Moravy převzalo od nového roku téměř 7000 kilometrů drobných vodních toků po transformované Zemědělské vodohospodářské správě. Po nutné administraci přichází další nutný krok: zahájit úpravy tam, kde je situace nejhorší. Mnohé provozy už s pracemi začaly. Jaké jsou jejich zkušenosti?

PROVOZ ZLÍN

Pracovníci provozu Zlín se pustili do čištění nejproblémovějších úseků krátce poté, co převzali a zkontrolovali více než 600 kilometrů nových drobných vodních toků.

Bořenovický potok

První půlkilometr koryta pracovníci již vyčistili a nyní je čekají práce na dalším více než kilometru toku.

„Zatím jsme vyčistili Rostěnický a Lysovický potok na Vyškovsku, Cetechovický potok II. na Kroměřížsku a Bořenovický potok u Holešova,“ přiblížil vedoucí provozu Zlín Jaroslav Foukal. Pracovníci Povodí Moravy zde většinou odstranili naplaveniny, zátarasy a překážky, které bránily plynulému toku vody.

Na těchto drobných tocích tak pracovníci vyčistili a zprůtočnili koryta v délce půl kilometru. Další práce je čekají na více než kilometrovém území. „Jedná se zejména

o Hájský příkop u Tlumačova, Hraniční potok u Měrovic na Hané a Lipinu v obci Zborovice,“ vyjmenoval Foukal. Podle něj mohou práce probíhat hladce také díky vstřícné spolupráci starostů dotčených obcí. Veškeré práce provedli zaměstnanci za použití mechanizace Povodí Moravy, s. p., a to UDS a Menzi-Muck ze závodu Uherské Hradiště a T 815 z provozu Zlín.

PROVOZ UHERSKÉ HRADIŠTĚ

Také na provoze Uherské Hradiště mají rušno. „Nejčastěji odstraňujeme sedimenty, opravujeme břehové opevnění a nátrže,“ uvedl vedoucí provozu Martin Zábrana.

Opravené jsou tak břehy toku Brumovka v Bylnici. Potok Říka v Nevšové se zase dočkal oprav břehových nátrží a pročištění koryta. Z jejího koryta ve Slavičíně nad silničním mostem odstranili pracovníci Povodí Moravy také 130 m³ hlinitých nánosů a následně opravili koryto.

Jako nové jsou nyní také břehy Vlárky ve Svätém Štěpánovi. Povodí Moravy zde vysadilo pět nových stromů. Opravovalo se také

Brumovka v Bylnici

v Nivnici. Na toku Nivnička pracovníci dali do pořádku břehové opevnění a dno koryta v obci. Z Topolovského potoka zase vyvezli nánosy.

„Vyčištěné je také koryto Vrbky v Babících, odkud jsme odstranili 200 m³ hlinitých nánosů. Na toku Březnice v Březnici jsme

zase opravili spádový stupeň a břehové opevnění toku,“ doplnil vedoucí provozu Uherské Hradiště Martin Zábrana. Podle něj čištění drobných vodních toků stálo kolem 350 tisíc korun.

PROVOZ PŘEROV

Také pracovníci provozu Přerov se nezastaví. Odstraňování nánosů, zpevnění břehů, likvidace popadaných nebo zničených stromů po větrné smršti. Spolupráce na přípravě stavby protipovodňových opatření a sečení trávy nejen podél velkých řek, ale nově i podél 600 kilometrů drobných vodních toků.

V Oseku nad Bečvou například pracovníci odstranili nánosy v potoce Lubeň. Koryto o délce asi 200 metrů bylo tak zanesené, že kapacita toku byla snížena více než o třetinu. Podobně pak zaměstnanci vyčistili okolí shybky toků Lubeň a Strhanec.

Komplikovaná práce čekala na pracovníky v Ochozi na Prostějovsku. Zdejší Ochozský potok je totiž v některých místech zatrubněný a prochází pod rodinnými domy.

Pracovníci tak pomohli s opravou havarijního vodního díla obce, která práce zaplatila. Investice se jí přitom ihned vyplatila. V Ochozi totiž jen několik týdnů poté zažili povodeň, kterou by potok bez opravy nezvládl.

Provoz Přerov začne také těžit nánosy v lázeňské obci Skalka (okr. Prostějov) na toku Trávníčka. Zlepšit by se měl také stav vodního toku Splavská v Tovačově. I zde spolupracuje Povodí Moravy s městem na zkapacitnění toku, který ještě loni spravovala Zemědělská vodohospodářská správa. Cílem je vyřešení dvou problémů: nekapacitních mostků a lávek a silně zanesené 75 metrů dlouhé shybky, která je základním „škrticím“ bodem toku. Spolupráce na protipovodňových opatřeních probíhá také v obci Citov.

NA ZAMYŠLENOU...

ČIŠTĚNÍ DROBNÝCH VODNÍCH TOKŮ JE BĚH NA DLOUHOU TRATĚ.

Již začátkem února letošního roku začaly na provoz docházet první žádosti obcí, ale i zemědělských družstev, na okamžité vyčištění koryt toků od sedimentů a provedení údržby s tím, že tento neutěšený, zanedbaný a nežádoucí stav, jim způsobuje nemalé problémy či dokonce způsobuje nemalé škody na majetku.

Jednou z těchto žádostí byla i žádost Obce Příkazy, v níž nás starosta obce žádá o odstranění nánosů z koryta drobného vodního toku Cholinky lemujícího tuto obec. Uvádí, že koryto zde bylo čištěno někdy v devadesátých letech, a to tím způsobem, že vytěžené bahno se uložilo na břeh, ze kterého však bylo při deštích spláchnuto opět do koryta toku. Tento případ „údržby“ je bohužel typickým příkladem plýtvání s finančními prostředky, i když svědčí o maximální snaze bývalého správce za každou cenu vyhovět požadavkům obce v rámci svých velmi omezených možností.

Koryta upravených drobných vodních toků, která jsme „zdedili“ po ZVHS jsou dle našich, prozatím dílčích, poznatků zanášeny především usazováním jemných částic půdy, splachovaných z odvodňovaných okolních pozemků a prorůstáním bujnou vegetací. Ke špatnému stavu těchto toků, zejména na územích obcí, však přispívají lokálně i neukáznění lidé, kteří ukládají do koryt různé odpady nebo vypouští do toku splašky z domácností. V některých případech jsou koryta drobných vodních toků negativně ovlivňována i nevhodným hospodařením na přilehlých zemědělských pozemcích. Starostové obcí, žádající správce toku o provedení údržby koryta v obci, by měli mít trpělivost a pochopit, že dílčí řešení problému není perspektivní, že je třeba řešit problémy s opakovaným zanášením těchto koryt komplexně, zejména předcházet jejich vzniku. Jinak budeme neustále opakovaně odstraňovat pouze následky.

Bohužel to vše je pro nás „během na dlouhou trať“

Jana Vallová
úsekový technik provozu Olomouc

PROVOZ BRNO

Rychlá reakce byla potřebná také v Chudčicích na Brněnsku. Podél Chudčického potoka totiž byla v havarijním stavu opěrná zeď. Provoz Brno se proto rozhodl, že

Chudčice

tuto opravu provede v rámci běžných prací a pokusil se vlastními silami o realizaci stavby včetně povolení akce u příslušných orgánů (Městský úřad Kuřim, vodoprávní úřad). „Do projektu byl zapojen i náš útvar projekce, který zpracoval projektovou dokumentaci pro připravovanou akci. Po získání všech potřebných povolení byly započaty práce na odstranění náletových dřevin a nevhodného břehového porostu. Dále následovalo odtěžení říčního sedimentu, rozebrání kamenné zídky a výkopy pro patku a svahování,“ popsal vedoucí provozu Brno Bohuslav Štol.

Patky ve dně byly zhotoveny z lomového kamene a na vysvahovaný terén byla uložena protierozní jutová geotextilie s travní směsí. V místě poškozené opěrné zdi bylo rozhodnuto použít drátokamenné koše (gabiony). Výška „gabionové“ zídky činí dva metry a je dlouhá téměř sedm metrů.

PROVOZ OLOMOUC

Také olomoucký provoz musí stanovit priority, které budou určovat, jaká oprava bude mít přednost před jinou. V létě se tak pracovníci provozu pustili například do odstranění nánosů v Cetkovickém potoce v obci Cetkovice. Sedimenty znemožňovaly odtok z obecní ČOV, zmenšovaly průtočný profil toku v obci a ohrožovaly místní zástavbu

zaplavením. „Jako další příklad lze uvést zabezpečení břehu bezejmenného toku v obci Staré Město u Moravské Třebové, kde drobný vodní tok narušil stabilitu komunikace druhé třídy,“ popsal vedoucí provozu Olomouc Josef Holásek.

Provoz zprůtočnil také koryta toku Oskava v obcích Dolní Libina, Nová Hradečná a u obce Šumvald.

Před příchodem jarních vod muselo být přistoupeno k vyčištění česlí na Oskavě v Šumvaldě a na Cholince u Horky nad Moravou. Na vyčištění musela být použita těžká technika, jinak by nánosy na těchto česlích nešly vůbec odstranit. „Zřejmě se údržba na těchto objektech nedělala řadu let nebo se dělala velmi, velmi špatně,“ podotkl Holásek.

Časově, technicky a materiálně však byly nejnáročnější zabezpečovací práce na dvou vodních nádržích, které byly při přebírání majetku do správy PM v havarijním stavu. Jednalo se o vodní nádrž Lipina u obce Uhřetice, kde muselo být provedeno okamžité odstranění dřevin z koruny, vzdušné strany hráze a bezpečnostního přelivu. Druhou nádrží byla vodní nádrž Horní Loděnice, kde musel být provizorně zabezpečen a zajištěn skluz přelivu, a to položením pytlu s pískem na obnaženou zeminu tělesa hráze v místě kaveren.

Z materiálů od vedoucích jednotlivých provozů zpracovala **Bc. Veronika Slámová**

Ochoz

Povodí Moravy se umístilo na vodohospodářských hrách šesté z 15 týmů

34. Vodohospodářské sportovní hry jsou za námi. A tentokrát si můžeme říct: Patříme mezi tu lepší vodohospodářskou třetinu. Česká olympiáda vodohospodářů, která se odehrála od 18. do 21. srpna v Českých Budějovicích ale přinesla mnohem více radosti. Sportovních, společenských i osobních.

Mezi největší sportovní úspěchy patří výhra našich fotbalových „zlatých hochů“. Jejich boj o zlato skutečně připomínal naganský sen. V semifinále porazili Brněnské vodárny a kanalizace neuvěřitelnými 13 penaltami.

O první místo se pak utkali s motivovaným domácím mužstvem ČEVAK. A i tady měli fanoušci co sledovat. Napětí nakonec rozstřelil David Čížek z přerovského provozu. Dal jedinou branku v zápase.

„Letos se podařilo dát dohromady výběr, kde starší vyspělé a zkušené hráče doplnili mladí a draví kluci s chutí hrát fotbal, který je baví a ze kterého mají radost,“ zhodnotil turnaj kapitán týmu Čestmír Daňhel.

Podle něj za úspěchem našeho týmu stojí perfektně sestavený tým z hráčů, kteří jsou svými výkony pověstní. „Všichni dodržovali stanovenou taktiku, hráli disciplinovaně a zodpovědně,“ dodal kapitán.

Pochvala podle něj patří všem hráčům. „Výkony Davida Čížka, Jirky Mikuláčka a brankáře Prokopa Hanzelky, který letos ve všech zápasech vychytil nulu, patří bezesporu mezi nejlepší,“ vyzdvihl Daňhel.

Jak skončila jednotlivá družstva

Celkem Povodí Moravy	6. místo z 18 týmů
Malá kopaná – muži	1. místo (z 16 týmů)
Tenisté – muži	2. místo (z 17 týmů)
Stolní tenis – ženy	10. místo (z 15 týmů)
Stolní tenis – muži	8. místo (z 15 týmů)
Volejbal – muži	8. místo (z 13 týmů)
Volejbal – ženy	11. místo (z 12 týmů)
Duatlon – ženy	13. místo (z 13 týmů)
Duatlon – muži	13. místo (z 14 týmů)

Podobně napínavá hra se odehrála i na antukových kurtech. Tenisový tým Povodí Moravy tam vybojoval stříbrnou medaili. Přitom k výhře nestačila pouze síla, svaly a vytrvalost. O výhru se zasloužili také investigativní rodinní členové, kteří odhalili, že jeden z velmi dobrých protihráčů porušuje pravidla tím, že ve skutečnosti hraje tenis téměř profesionálně.

„Nejtěžší byl zápas o postup do čtvrtfinále, kdy jsme porazili VAS Brno. Do finále jsme celkem lehce přešli přes ČEVAK a ve finále jsme již nestačili na podstatně mladší dvojici SČVK. Ne že bychom se s Jirkou

Kubisem cítili staří, ale přesto by se nějaký šikovný mladý tenista pro příští rok hodil,“ povzdechl si Antonín Hájek, jeden z dvojice tenisového manšaftu.

Tvrký boj se odehrál také v hale pro stolní tenis. Mužský tým se umístil na osmém místě z patnácti, ženský o dvě příčky níž. „Zápasy, které jsme odehrály, byly velmi vyrovnané a často o vítězství rozhodovalo pouze

štěstí, které se letos spíše klonilo na stranu našich protihráček. Doufáme, že příští rok se to obrátí a skončíme na lepším místě. Chtěla bych za všechny poděkovat organizátorům nejen za jejich práci, ale i pěkná sportoviště,“ zhodnotila kapitánka ženských stolních tenistek Lenka Procházková.

Také volejbalisté a volejbalistky nedali protihráčům výhru zadarmo. „Jako kapitánka volejbalového družstva žen mohu říci, že se letošní ročník z pohledu volejbalu velmi povedl. Naše družstvo se i přes nepříznivé výsledky velmi snažilo a neustále si udržovalo dobrou náladu. Veselejší družstvo jsem za celou dobu, co se účastním vodohospodářských her, ještě nezažila. Musím tedy poděkovat touto cestou všem účastnicím za jejich sportovní nasazení a veselou mysl,“ vzkázala vedoucí týmu Kateřina Klementová.

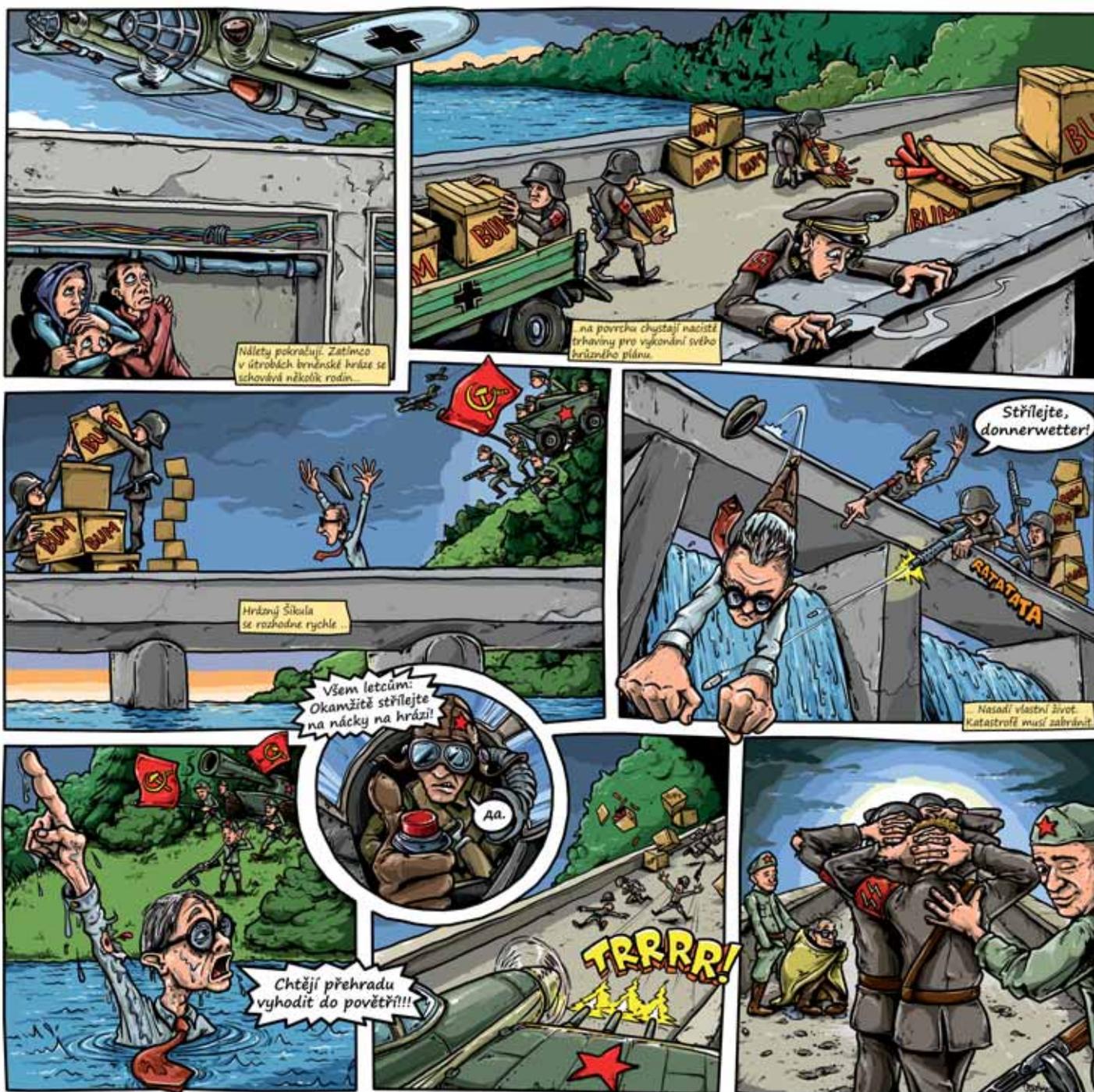
O dobrou náladu neměli nouzi ani duatlonisté. Ti reprezentovali Povodí Moravy v běhu a v pádlování. „Bylo krásné vidět a vědět, že i tak individualistický sport jako je běh, může být nakonec kolektivní. I když jsem nakonec neporazila vytrénované běžkyně, porazila jsem toho nejtěžšího soupeře: sebe samu. A za to děkuju hlavně spoluběžkyním,“ dodala Veronika Slámová.

Bc. Veronika Slámová

Jak hrázný Šikula zachránil Brňany před protržením hráze

Komiks z výstavy Prygl story na hradě Veverří

ORCHIDEJ

Vstavač trojzubý z lokality Strabišov-Oulehla nedaleko vodního díla Koryčany

Zhruba v polovině cesty mezi Brnem a Zlínem, stranou velkých komunikací, se nachází malá vesnička Lísky (okres Kroměříž). Pokud by existovala statistika, která by srovnávala počet obyvatel vesnice s počtem orchidejí, které se na území obce vyskytují, jistě by v ní tato vesnička stála na jednom z nejpřednějších míst. V těsné blízkosti obydlené části vesnice se totiž nachází unikátní přírodní rezervace, která v mnoha ohledech převyšuje běžné česko-moravsko-slezské chápání o výskytu těchto vzácných rostlin v přírodě. Pokochejte se s námi jednou z orchidejí, která zde kvetla letos v květnu.

Foto: Vladimír Husák

POVODÍ **45**^{LET}
MORAVY 1966–2011

